

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 94

CLEVELAND, OHIO, SATURDAY MORNING, APRIL 22D, 1933

LETO XXXV.—VOL. XXXV.

Zanimive vesti iz življenja naših ljudi po ameriških naselbinah

38 letnico svojega obstanka bo proslavilo društvo sv. Alojzija, št. 18 J. S. K. Jednote, Rock Springs, Wyo., dne 29. aprila z veliko veselico v Slovenskem Domu. Pred 25. leti je bil član tega društva tudi naš urednik, ki pošilja iskrene čestitke društvu!

V Chicagi so potegnili iz jezera že razpadlo truplo rojaka Fr. Kolarja, katerega je družina pogrešala že šest tednov. Truplo so spoznali po unijski karti. Ranjki je bil član SNPJ, star 53 let in doma iz Jonikev pri Trebnju.

Sodnijska obravnava proti Veri Karl, Ivanu Grileu in ostalim, ki so v Chicagi obdolženi, da so sodelovali pri umoru Geo. Karla, je bila preložena na 15. maja.

V gozdarski kempi v Andover, Maine, kjer je zaposlenih več rojakov, je pred nekaj dnevi pobilo rojaka Toneta Švasnika. Poškodovan je na desni roki.

V New Yorku se je poročil Mr. Frank Paulich, star 21 let, z Miss Winnifred Hilton, poslovodkinjo v zlatarski trgovini.

Jugoslovanski poslanik v Washingtonu, dr. Leonid Pitamic, bo zastopal Jugoslavijo pri svetovni ekonomski konferenci, ki se bo vršila med predsednikom Rooseveltom in zastopniki posameznih evropskih držav.

John Bogunović v Chicagi je bil v petek večer na ulici oropan za \$18.00. Bandita, ki sta ga obrala za denar, sta mu zapovedala, da ne sme nikomur ničesar povedati o ropu prihodnjih 24 ur. Mož je držal besedo in rop šele v soboto zvečer naznanil policiji.

Vložniki glasujejo

600 večjih vložnikov Guardian Trust banke je sinoči glasovalo, da se oživi Guardian Trust banka in da se nadaljuje s pogajanjmi z Washingtonom glede R. F. C. pomoči. Enoglasno je 600 vložnikov, ki imajo v banki \$5000 ali več, odglasovalo, da se izbere odbor petih mož, ki naj zahteva, da se premoženje banke ponovno preceni, nakar se za zahteva licenca za redno poslovanje. Medtem se pa organizira nova banka, The First National Bank. Nad \$2,000,000 delnic je že podpisanih. Kapital mora znašati \$5,000,000, nakar bo vlada toliko prispevala, da se oprosti \$50,000,000 vlog v Guardian banki.

Kalina v Maple Heights

Mestni blagajnik Clevelanda, John P. Kalina, je obemem tudi odvetnik za Maple Heights, O. Včeraj so pa štirje councilmani glasovali, da Kalina ne more biti več mestni odvetnik v Maple Heights. Trije so glasovali, da se Kalina še obdrži. Med ostalimi, ki so glasovali za Kalina je bil tudi councilman Peter Zarkovič.

Važna seja v Newburgu

V sredo 26. aprila se vrši v SND na 80. cesti seja South End Citizens Ass'n. Govoril bo župan mesta, Mr. Miller in sodnik Frank J. Lausche. Prosi se, da se udeležijo vsi naši rojaki iz okolice in zlasti so vabljeni tudi ženske, da se udeležijo v polnem številu.

Prostozidarji

Velika loža prostozidarjev v državi Ohio je prepovedala svojim članom prodajati novo postavno 3.2 pivo.

Mestna zbornica v Clevelandu se igra politiko z županom Millerjem

Cleveland. — Poslovanje mestne zbornice v Clevelandu pretekli četrtek zvečer je bilo sledeče: Preklicala je povelje župana Millerja glede znižanje plač. Župan zahteva znižanje plač za 30 odstotkov, mestna zbornica pa za 25 odstotkov. Župan pravi, da nima denarja, mestna zbornica pa pravi, da bo mesto dobilo \$489,000 od davkov, katere bodo plačali oni, ki so zakasneli z davki. Župan pravi: Bomo videli, če bodo davki res plačani. Miller računa samo na to, kar ima, ne na ono, kar je obljubljeno, ker je negotovo. Nadalje je sprejela mestna zbornica nova pravila glede prometa avtomobilov. Glasovanje g. de razdelitve mesta v nove politične okraje, je bilo preloženo na 27. aprila, ker so trije republikanski councilmani — zboleli. Mestna zbornica je odredila nadalje, da se znižajo pristojbine za igranje na golf prostorih. Sprejeta je bila resolucija, da se sme 29. aprila v Clevelandu pobirati prispevke za obrambo Tom Mooneya.

Razdelitev mesta

Včasih je vse odvisno od ene same osebe. V "Ameriški Domovini" smo že podrobno razložili, da nameravajo republikanci mesto Cleveland razdeliti v take politične okraje, da bodo republikanci skoro povsod v večini, a 140,000 demokratov pa bo brez glasu. Republikanci so imeli potrebno tozadevno dvotretinsko večino v mestni zbornici, odkar je Hopkins se pridružil Maschketovim oporodam. Toda sedaj pa vse zgleda, kot da z razdelitvijo mesta v nove okraje ne bo nič, vsaj za letos. Prijetilo se je namreč, da je zamorski republikanski councilman Bundy nevarno zbolel. Podal se je v St. Louis, kjer se zdravi. Brez Bundya pa republikanci nimajo dvotretinske večine, in četudi sprejmejo skrajno krivično razdelitev mesta v nove okraje, bo župan Miller prepovedal dotično postavlo, in republikanci potem nimajo dvotretinske večine, da bi postavlo ponovno sprejeli. Vse lepe sanje republikancev, kako bodo absolutni gospodarji v Clevelandu, so torej padle — v bolezen councilmana Bundya, ki je preveč bolan, da bi mogel biti navzoč pri seji. Hudobni jeziki že trdijo, da so demokrati podkupili Bundya, da je — zbolel.

Mr. Bohar odpotuje

V torek odpotuje na obisk v staro domovino Mr. Nick Bohar, dobro poznani brivec v slovenski naselbini, ki ima svojo brivnico na 6025 St. Clair Ave. Za časa njegove odsotnosti, ga bo nadomestoval izurjen brivec in se Mr. Bohar priporoča vsem svojim odjemalcem, da mu ostanejo naklonjeni tekem odsotnosti.

Današnji kongres

Kongres dela postave za Zedinjene države. Kongres obstoji iz senatne zbornice poslancev. V senatni zbornici je danes 59 demokratov in 36 republikancev, v poslanski zbornici je pa 313 demokratov in 117 republikancev. Republikanci niso še nikdar v zgodovini bili tako malenkostno zastopani v kongresu kot so danes.

Roosevelt pozdravlja McDonalda v Washingtonu

Washington, 21. aprila. Ministriški predsednik Anglije, J. Ramsay MacDonald, je dospel v Washington, kjer ga je Roosevelt iskreno pozdravil. MacDonald je dospel, da se posvetuje s predsednikom Rooseveltom o svetovnih ekonomskih vprašanjih, da pozneje lahko nastopi na svetovni ekonomski konferenci.

Medtem se je pa začela v senatni zbornici kongresa obširna debata glede inflacije denarja. Večinoma vsi demokrati so za inflacijo, a zastopniki bogatinov ji nasprotujejo. V vrstah republikancev se je pokazala odločna volja, da bodo nasprotovali inflaciji do skrajnosti, vendar se pričakuje, da imajo demokrati tako moč, da bodo že prihodnjo sredo lahko glasovali, in bo inflacija sprejeta.

Položaj na borzi je včeraj nekoliko zastal, toda vseeno, te-

kom zadnjih treh dni so cene žitu in delnicam poskočile. Delnice so več vredne od \$5 do \$25 kot so bile pred tednom dni. Milijone delnic se kupuje sleherni dan. Zlasti so postale močne delnice jeklarskega trasta in železnice.

Padanje vrednosti ameriškega dolarja se je zaustavilo. Tudi se ne viša več vrednost tujezemskega denarja. V Parizu so pa začeli govoriti, da bodo ukrenili proti-odredbe napram Zedinjenim državam, ki so pristupile, da je padla vrednost dolarja. Govori se o povišanju carini na ameriško blago. Francoski kabineti se bo jutri posvetoval, ali naj ostane Francija pri zlati valuti ali naj jo zavrne.

Washington, 21. aprila. Ramsay MacDonald je dospel popoldne v Washington s posebnim vlakom iz New Yorka. Nemudoma se je podal k predsedniku

Rooseveltu, s katerim sta začela obravnavati važne gospodarske probleme. MacDonald je gost predsednika in stanuje pri njem v Beli hiši. Konferenca bodo trajale dnevno do prihodnjega torka.

MacDonald se je napram častnikarskim poročevalcem izjavil, da mu da položaj mnogo misliti, kajti dočim se je nahajal na parniku na morju, se je položaj popolnoma spremenil radi odredb predsednika Roosevelta. MacDonald je dejal, da se mora v nove razmere šele živjeti. Toda energično je povdarjal, da niti on niti Angličje ne čutijo nobene grenkobe v srcu napram predsedniku ali ameriški vladi, ker je padel dolar. Izjavil je, da je z največjo resnostjo prišel sem, da sodeluje s predsednikom Rooseveltom pri reševanju krize. MacDonald silno visoko ceni predsednika Roosevelta.

Tri igre, dva koncerta, deset veselic v nedeljo

V soboto in v nedeljo bo v širni naselbini Clevelanda mnogo najbolj izbrane, izredno dobre zabave, katero priredijo številna društva v Clevelandu in okolici. Celo za metropolo Cleveland je program izredno bogat, kajti nič manj kot tri večje igre so na programu v različnih dvoranih in trije pevski in glasbeni koncerti, poleg drugih plesnih veselic in domačih zabav. Poglejmo, kaj nam nudijo v soboto in v nedeljo naša slovenska društva:

Društvo Slovenski Dom, št. 6 SDZ priredi v soboto, 22. aprila, svojo domačo zabavo s plesno veselico v Slov. društvenem domu na Recher Ave. K tej prijazni domači zabavi je občinstvo vljudno vabljeno.

Enako ima v soboto, 22. aprila, društvo Collinwoodske Slovenke št. 22 SDZ svojo zanimivo plesno veselico v Slovenskem Domu na Holmes Ave. Za v resnici dobro postrežbo po najbolj nizkih cenah se vam društvo priporoča v obilen obisk.

V spodnji dvorani S. N. Doma na St. Clair Ave. ima v soboto večer plesno veselico društvo Pioneers, HBZ, dočim priredi "Gay Knights" klub plesno veselico v soboto večer v Grdinovi dvorani.

Enako ima v soboto Klub za padnih slovenskih društev svojo plesno veselico v Sachsenheim dvorani na 7001 Dennison Ave.

Aktivno in živahno društvo "Strugglers" SNPJ., pa priredi v soboto in v nedeljo veliko proslavo, ko bo obhajalo šestletnico svojega obstanka. Proslava se vrši v soboto in v nedeljo v Slovenskem Del. Domu na Waterloo Road, Lansko leto je društvo obhajalo petletnico obstanka s sijajno predstavo. Tudi letos bodo sodelovali sledeči: Ed. Guenther's Society Band, Fisher's Orchestra, Nagel's Crusaders, Five Foot Harmony Four. Torej naše najboljšie godbe. V nedeljo zvečer govori vsem navzočim naš slovenski mestni sodnik, Mr. Frank J. Lausche. Pričakuje se, da bo ta proslava oba dneva napolnila obširne dvorane.

Domačo plesno zabavo priredi v soboto, 22. aprila, društvo Tabor, št. 139 SNPJ v prostorih na 8322 Rosewood Ave. Roja-

ki iz "Jutrovega" so prijazno vabljeni.

V nedeljo, 23. aprila, priredi poznano društvo Baraga, št. 1317 C.O.F. veliko plesno veselico v Grdinovi dvorani. Predvsem članstvo, pa tudi ostalo občinstvo je prijazno vabljeno k tej prireditvi. Oltarno društvo fare sv. Vida pa priredi v nedeljo večer banket v šolski dvorani sv. Vida.

Dramsko društvo "Naša Zvezda" zaključi svojo dramsko sezono z lepo in komično igro "Zapeljana učiteljica." Igrica je prav mična in prijetna, in bo imel sleherni poslušalec dovolj užitka. Igra se priredi v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. Vstopnina je prav nizka. Tudi nekaj godbenih in igralnih komadov je na programu. Rojaki so vljudno vabljeni.

Nekaj izrednega bo pevski koncert pevskega društva "Soča" v nedeljo, 23. aprila v spodnji dvorani Slovenskega Doma na Holmes Ave. Poleg pevskega koncerta se vprizori tudi kratka komedija "Doktor Hribar," katere bo vsak vesel. Po koncertu in igri se vrši ples in domača zabava v zgornji dvorani.

Društvo Kraljica Miru št. 24 SDZ pa priredi v nedeljo, 23. aprila lepo igro "Kmetška občeta," in sicer dvakrat, ob 2. uri popoldne za mladino, ob 8. zvečer pa za odrasle. Igra se vrši v Slovenskem Narodnem Domu.

Slovenski radio program

V nedeljo, 23. aprila, se bo oddajal slovenski radio program kot navadno potom WJAY radio postaje ob 3:30 popoldne do 4. ure. V nedeljo nastopi odlična slovenska pevka Mici Grdina. Zapela bo ono krasno Zormanovo pesmico: "Oj večer je že!" Poleg tega pa še sledeče: "Venček slovenskih narodnih pesmic" in "Na Gorenjskem je fletno." Godbeni del radio programa pa preskrbi Fr. Jančičev orkester iz Collinwooda. Igrali bodo: 1. "Moja ljubea," polka. 2. Slovenski valček. 3. "Daj, daj!" polka. 4. "Čolnar," valček. 5. "Kje je tista muha," polka. Slovenski radio program je pod vodstvom g. Charles Zorman. Kdor želi kaj sporočiti glede godbe ali oglasov, naj pošle Kenmore 2415-W.

na 80. cesti. Naslov igre že sam pove, da bo prizor iz našega domačega življenja v domovini, in posamezni prizori nam kažejo, kako so včasih naši fantje in njih očetje snubili, kako so hodili po balo, kako so obhajali poročni dan, in enake zanimive prizore iz našega pristnega slovenskega življenja. Društvo ima obilico dobrih igralskih moči, ki vam bodo nudili najboljše. Za mladino je popoldne vstop samo 5c, zvečer pa za odrasle le 35 centov. Po igri je plesna zabava, pri kateri igra John Šulen.

Iz podanih vrstic torej vidite, da bo Bela nedelja v Clevelandu dovolj proslavljena. Nič manj kot 15 različnih zabav od raznih društev vam je na razpolago v soboto in nedeljo. Se pač vidi, da se bližajo boljši časi, ker sicer ne bi imeli toliko sijajne prilike, da poženemo depresijo v večno pozabljenost.

Ne zna brati, ne pisati, vleče \$7,500 na leto

Brooklyn, N. Y., 20. aprila. Odvetnik Murray Pomerang je sodnijskim potom zahteval danes, da se odstavi iz urada Hyman Schorensteina, ki je "public recorder" v okrajnem uradu in dobiva za svoje delo \$7,500 na leto. Schorenstein ne zna niti brati niti pisati, in se mora posluževati drugih uradnikov, da oddaja svoje odredbe. Kaj takega je pač mogoče samo v Ameriki.

Morgan bo naslednik

Maurice Maschke, vodja republikancev v Clevelandu, se je včeraj izjavil, da ga bo zelo veselilo, ako postane Daniel E. Morgan, bivši mestni manager, njegov naslednik kot vodja republikanske stranke v Clevelandu. Maschke je izjavil, da ima Morgan vse "sposobnosti" biti vodja republikancev v našem mestu. Kakšne so te "sposobnosti" si lahko mislimo, ko je bil Maschke načelnik republikancev, in ko je pod upravo republikanskih okrajnih blagajnikov zgini- lo nevesekako \$500,000 davčnega denarja.

* S parnika Berengaria je skočil kanonik Monroe iz Londona. Utonil je v morju.

Število žensk zaposlenih v industriji se veča z vsakim letom v Ameriki

Washington, 21. aprila. Odkar se je vršilo ljudsko štetje v letu 1930 v Ameriki, se je število poročenih žensk v Ameriki, ki so zaposlene v raznih industrijah, povečalo za 25 odstotkov. Dočim se število zaposlenih žensk do večje veljave v industriji. Skupno število zaposlenih žensk v Zedinjenih državah znaša 10,700,000, in izmed teh jih je več kot tri milijone poročenih. Kot poroča zvezni "Women's Bureau," so ženske prisiljene iskati si delo, da preživijo svojo družino. Nekako ena tretina zaposlenih žensk na farmah, v industrijah, v trgovini, v uradih ali kot zasebnice, je poročenih. Najmanj poročenih žensk se dobi med učiteljicami in med bolničarkami. V javnih šolah je polovico vseh žensk poročenih. V čistilnicah in v delavnicah za barvanje so zadnje čase ženske prevzele 40 odstotkov vseh del. Lahko se reče, da dela danes 4,000,000 poročenih žensk v Ameriki v delavnicah, kjer so pred desetimi leti bili zaposleni izključno moški.

Izhod iz brezposelnosti

E. M. Seiple, ravnatelj državnega in mestnega urada za posredovanje dela, je izjavil, da bo brezposelnost v Ameriki končana, kakor hitro bo kongres potrdil 30 urni delovnik na teden in ko bo upeljana starostna zavarovalnina. Brezposelna zavarovalnina bo nepotrebna, ako se uvede 30 urni delovnik, ker bo skoro sleherni dobil priliko za delo, oni pa, ki se postarajo pri delu, bodo preskrbljeni od države. Seiple je izjavil, da so bile enake zahteve, kot 30 urni delovnik in starostna zavarovalnina, pred več leti precej radikalne, danes so pa edini izhod iz brezposelnosti.

"Balkan Mountain Men"

"Balkan Mountain Men," naši slovenski in hrvaški godbeniki in pevci imajo svojo galo predstavo in koncert v nedeljo, 23. aprila, v Slovenskem Narodnem Domu. Začetek koncerta je ob 3. uri popoldne. To bo koncert, kot ga zlepa še ni slišala clevelandska naselbina, in ni čuda, da je dvorana za to nedeljsko prireditev že sedaj skoro razprodana. Ta koncert bo nudil vžitek kot ga nima naša naselbina vsako leto.

Policist in ognjegasec

Mestni ognjegasec Albrecht in mestni policist Jelinek sta včeraj na vogalu Belham Ave. in 103. ceste trčila skupaj z avtomobilom. Dočim je dobil ognjegasec Albrecht težke poškodbe, se policistu Jelineku ničesar zgodilo ni. Oba sta neprevidno vozila.

Prepoved policiji

Polijski načelnik Matowitz je prepovedal policistom prihajati v City Hall in nadlegovati uradnike ali politikarje s temi in onimi prošnjami. Ako ima kdo kaj zahtevati ali prositi, naj se obrne direktno na policijskega načelnika.

Oltarno društvo

Oltarno društvo fare sv. Vida priredi v nedeljo večer, 23. aprila, ob 7:30 v novi šoli banket. Članice Oltarnega društva bodo servirale zajtrk zjutraj v počast prvim obhajancem. Starši otrok so prijazno vabljeni k banketu zvečer.

Finančni trg Zedinjenih držav zre z zaupanjem na boljše čase v bodoče

New York, 21. aprila. Finančni trg Zedinjenih držav, ki ima svoje središče na Wall Street, je polna zaupanja v bodočnost. Od leta 1930 se ni vložilo še toliko denarja v razne delnice in podjetja. V resnici je danes več denarja na vidiku kot tekam zadnjih treh let. Če ne pšenici, bombažu, srebru, bakru, kavčuku, sladkorju, svinu in enakim predmetom so se znatno zvišale. Mnenje prevladuje da to zvišanje ni začasno, pač pa stalno. Naravna posledica tega poslovanja na denarnem trgu je, da prihaja vedno več denarja v promet, da se cene dvigajo, in direktna posledica tega bo več zaposelnosti in višje plače. Skoro osem milijonov delnic je bilo včeraj prodanih na borznem trgu in vsaka delnica je dobila od \$1.00 do \$9.00 več, kot je bila kvotirana dan prej. Kupcev je bilo več kot pa delnic naprodaj.

Premier MacDonald

New York, 21. aprila. Danes je dospel v Zedinjene države bivši vodja angleških organiziranih delavcev, današnji načelnik angleške vlade, premier MacDonald, katerega je pozval predsednik Roosevelt, da pride k njemu v Washington na posvetovanje. MacDonald je odšel iz Anglije s popolnoma drugačnimi idejami kot je pa sedaj dospel v Ameriko. Kot čez noč je predsednik Roosevelt z eno samo besedo spremenil ves politični, gospodarski in mednarodni položaj. MacDonald sploh pripravljen ni za razgovor s predsednikom in bo moral čakati najproje pojasnila Roosevelta. Dočim je odhajal MacDonald iz Londona kot samozavesten človek, pa prihaja sedaj v Ameriko kot zastopnik velikega angleškega imperija, ki mora prositi Ameriko za dovoljenje, kako naj se ravna Anglija v bodoče.

Woodmen of the World

Poznana organizacija Woodmen of the World bo imela prve dni prihodnjega tedna svojo dvoletno državno konvencijo v Clevelandu. Konvencija se vrši v hotelu Cleveland. Slavnostna otvoritev bo v nedeljo popoldne ob 2. uri. Navzoč bo župan Miller, več vrhovnih uradnikov in odličnih oseb. Ob tej priliki bodo posebno častno nastopila dekleta od slovenskega društva St. Clair Grove št. 98, W. C. Pripravljajo se že več mesecev in jih bo v resnici lepo za pogledati. Vstopnina bo prosta. Vabijo se člani in prijatelji k udeležbi. Vrši se v plesni dvorani, hotel Cleveland. V ponedeljek kom dneva bo zborovanje, ob šestih zvečer pa banket, katerega poseti tudi governor George White, ki je dolgoletni član te organizacije. Zborovanje se nadaljuje tudi v torek in sredo.

Listnica uredništva

A. J. Visoke cene za vodo v Clevelandu je odobrila republikanska mestna zbornica v letu 1931, ne pa župan Miller. Župan Miller je, odkar se nahaja v uradu, že dvakrat znižal cene vodi, in znaša skupno znižanje 30 odstotkov. Pozdravljeni!

Pes se je izgubil

Zatekel se je lovski pes, bel in rujav ter črn po hrbtu. Prosi se, da se ga pripelje lastniku nazaj na 1023 E. 63rd St.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00; četrt leta \$1.75
Za Evropo, celo leto \$8.00; pol leta \$4.00; za četrt leta \$2.50
Posamezna številka 3 cente

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljave naslovite: Ameriška Domovina,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83

No. 94, Sat., Apr. 22d, 1933

Meštrovičeva razstava v Parizu

"V letu 1797 je republikanska Francija porezala krila beneškemu levu, in tedanja Italija se sploh zmenila ni za enak dogodek. Ne! Kot vidite, nas niso niti obgrizli niti nas niso asimilirali. Naš narod je vsem tem premembam v svoji zgodovini prisostvoval kot navaden gledalec.

"Naša zgodovina je pa vse dotedaj ostala v naši lastni zemlji, ali da se izrazim še bolj pravično: v naših dušah. Sledove te naše starodavne zgodovine boste našli v naših starih napisih, ki so bili vrezani ne dolgo za rimskimi napisi v naših krajih, največkrat takoj zraven rimskega napisa, na istem kamnu. Nedavna arheološka raziskavanja so prinesla na dan na primer starohrvatski izprepleteni motiv, katerega sem uporabil kot za ornament na enem izmed mojih zadnjih kipov iz mavca, in ki bo kazal simbol "Hrvatske zgodovine." "Ta skromna naša žena, v kmečki obleki, ki drži na kolnih kamenito ploščo, poveljuje odpornost Hrvatske napram sosedom, ki ji pretijo in napram tlačiteljem ravno tako, kot je svoje dni moj "Kosovski Hram" poveljeval srbsko junštvo."

"Ali ni moja skromna uloga," je nadaljeval Meštrovič, "da v kolikor sem umetnik, da izražam v mojih delih večnost, in da zanemarjam vse, kar je sporedno in minljivo? Vse to vam pripovedujem iz stališča, ki je gotovo izven politične borbe, brez kake sovražne ali agresivne namere najsi bo proti komurkoli. Povedati želim, da vam govorim globoko prožet spoštovanja, katerega čutim napram vsaki kulturi, torej tudi proti latinski, in imam globoko spoštovanje, katerega mi inspirirajo mojstri italijanske renesance, ponajveč pa Michelangelo, o katerem sem nekoč napisal, da predstavlja za mene vrhunec vse umetnosti. Glejte, on je bil Toskaninec, pa mu to vendar ni preprečilo, da ne bi sanjal o veličini Italije!"

"Kaj mislite o bodočnosti Jadranskega morja?" sem vprašal velikega umetnika.

"Težko mi je odgovoriti na to vprašanje. Re sso na obzorju oblaki. Toda kakor ne morejo ti oblaki niti najmanj spremeniti svojega divljenja napram laški civilizaciji, enako ti oblaki tudi nikdar ne morejo vzeti mojega prepričanja, narodnega prepričanja, ki je izraženo v Grguru Ninškem. Jaz, kot sin stare Dalmacije, zahtevam za sebe pravico, da vedno mislim in sem prepričan, da je Dalmacija večno naša in po mojem mnenju ne bi smel nihče misliti drugače."

Urednik Perreux končuje svoj članek s sledečim refleksom:

"In pred očmi se mi je zopet pojavil oni slavni škof iz desetega stoletja v vsej njegovi gigantski višini v sredini Dioklecianove palače, visok osem metrov. Spomnil sem se, kaj mi je Meštrovič povedal o njem, da se je boril za slovenske običaje in tradicije. Zopet sem videl odlične geste njegovih rok, odlično izrazitost na obrazu. In mislim sem tako:

"Če bi imeli diplomati voljo, da zopet dvignejo "dalmatinski problem," bi morali iti najprvo v "Jeau de Paume," potem pa v Split, in na teh dveh prostorih bodo dobili dobro lekcijo zgodovine in politike!"

V enakem tonu pišejo tudi drugi vplivni francoski časopisi o razstavi Meštroviča. Med drugimi piše znameniti francoski urednik Louis Vaurcelles v "Excelsior" članek, v katerem pozdravlja Meštroviča kot zastavonoša in junaka jugoslovanske umetnosti, v katerem išče sintezo Asirceve, Bizance, Michelangela, Rodina in Bourdelle-a. "Njegova dela so prožeta z naturalističnim klasicizmom, direktnim in neposrednim ritmom življenja."

Napisali smo te vrstice v razumevanju našim ljudem, da imamo tudi mi silne umetnike, katerim se klanja ves svet. In eden teh umetnikov je veliki Meštrovič.

D O P I S I

SOHA IVAN CANKARJA DOSPETA V CLEVELAND

Soha pisatelj Ivan Cankarja kluba, ki se je takrat najbolj zavzemal, da se vrt uresniči.

Ker je bil namen tak, da se bo vrt rabil za sohe naših zaslužnih mož, ki so sodelovali na kulturnem vrtu med našim narodom, je bila sprožena misel, da se v tem oziru piše v Ljubljano na mestno občino, ako bi isto hotelo sodelovati v tej smeri z nami tukaj in nam bi mogoče po posredovanju pripomoglo nabaviti soho izmed katerih naših zaslužnih mož kakor je Cankar in drugi.

Zadostovalo je samo eno pismo in Ljubljana se je častno odzvala. Načelstvo mesta Ljubljane je takoj naročilo bronasto Ameriško Jugoslovanskega

poslalo prosto vožnje do New Yorka.

Tako je soha dospela na ime odbora Jugoslovanskega kluba (kulturnega vrta). Ko je odbor z več listinami dokazal, da je soha poslana za dar in da bo tudi postavljena v narodni vrt, je bila tako soha prosta carine in izročena odboru, da je vzame in izvede namen za narodni vrt.

Podpisani, takratni predsednik kluba, se načelstvu mesta Ljubljane, za tako veliko naklonjenost izvedeno tako hitro in točno, kar najiskreneje zahvaljujem v imenu vseh, ki so zavodni domoljubni rojaki tukaj in ki bodo v tem sodelovali za večji domovinski življenj v Ameriki.

Načelstvo Ljubljane naj bo prepričano, da bo to prva zveza, ki so jo naredili s tem, da so nam poslali soho, so nam podali tudi roko v roko, da bomo za bodočnost sodelovali skupaj za večji Jugoslovanski življenj.

Sedanji odbori hitijo s pravicami in delom za uresničenje narodnega vrta. Kakor je ravno pisal sedanji predsednik Ameriškega Jugoslovanskega kluba Mr. Ivan I. Lah, in kakor pozivlja s pismi in vabili na delo vse zavodne rojake Mr. John Mihelich, ki je predsednik narodnega vrta.

Narod jugoslovanski naj se veseli, da se je pričela med nami in med domovino vendar enkrat prava zveza, da smo si podali roke, da bomo tudi tukaj brez oklevanja šli na delo za nadaljevanje pravega domačega življenja, da ne bomo vedno rekli: "Ja, saj v Ameriki ne moremo razvijati tega, kar smo v domovini storili poprej!" Bolj lahko tukaj nego kjerkoli drugod po svetu se lahko razvijamo v narodnem in kateremkoli drugem prepričanju, kjer smo v svobodni

deželi in kjer se naše narodne tradicije nam še odobrujejo in se nam še drugi narodi pridružujejo in se z nami tega vesele.

Narod, društva in posamezniki! Udeležujte se skupnih sestankov, ko vas bodo vabili odbori k sodelovanju! Mnogoštevilni smo, ponosni na svojo narodnost, ljubezen do domovine naj nas navdaja, da se bomo zbirali vsaj na enem mestu zemlje, ki bo smatrana da je naša, kjer bomo postavljali soho za soho naših velikih in zaslužnih mož.

Narod! Zložimo se vendar vsaj v tem, tako nepristranskem idealu, kjer ne bo nikdo več od drugega in nikdo manj. Bodimo si med seboj svoji, spoštujemo najprej sebe in svoj rod in drugi bodo spoštovali nas! Naj se ne dobi nikdo, ki bi metal pole na za tako vzvišeno narodno delo, ki ga imamo vsi skupaj vršiti za dobro ime celega jugoslovanskega naroda.

Ne bodimo ozkosrčni, ne sebični in ne zavirljivi. Stopimo skupaj s takimi prispevki, kakršni so nam v teh časih na razpolago. Če pa ne moremo pomagati zidati to veliko narodno delo, pa vas prosim, naj nikar noben tega ne ruši in ne podira. V vsem tem ni nobena skrita akcija in nobene politične zveze ne tukaj med nami in ne med domovino ali pa med jugoslovansko vlado.

Ničesar nimamo pri tem zgrubiti, veliko pa pridobiti za naš jugoslovanski rod. Ako kdo tega še ne vidi sedaj, razvidel bo pozneje, da bo naš narodni vrt nas dvignil tudi med Američani, da nas bodo poznali kakšne domovine sinovi da smo!

Anton Grdina.

ZVEZDNI UTRINKI

Euclid, O.—Prav za prav to niso utrinki, ampak nadlegovanje. Toda jaz sem tako ustvarjen, da kadar začnem, ne morem nehati. Samo ne vem, kje bi začel. Najboljše bi bilo menda začeti zadej in potem obrnit okoli. Kakor vam je že znano, priredi društvo "Naša zvezda" si-jajno komedijo in obenem žalovanje v treh dejanjih. Naslov je "Zapeljana učiteljica." Igre ne bom podrobneje opisoval, samo toliko naj omenim, da ta igra še ni bila igrana v Ameriki. Zato reje imate tu priliko, da vidite nekaj česar še niste. Igro je spisal Ivan Gruden; njegova dela so zelo dobra, posebno kar pride izpod njegovega peresa je za humor in tudi za žalost. Ravno tako je tudi v tej igri. Najprvo je za smeh, proti koncu se pa razvije v žalost. Tako bo to pot vsem ustreženo. Kdor hoče imeti nekoliko razvedrila, naj gotovo pride, ker bo dovolj smeja in tudi dovolj joka. Posebno matere si bodo poklicale v spomin, kako težko so čakale svojih otrok, če so bili daleč proč od njih. Kaj pa šele pomeni čakati svojega otroka celih devet let, kot pripoveduje ta igra. Objokovala je nesrečna mati svoje dete in ni vedela ali je še živo ali je mrtvo.

Glavne vloge so v rokah naših starih igralcev, ki bodo kos svojim nalogam. Tudi nove moči, naši tu rojeni fantje, ne zaostajajo. Da jih vidite! To so pravi slovenski fantje. Njih obnašanje in govorica ne pove nič, ali so prišli iz starega kraja ali so bili rojeni tukaj. Obljubili so nam, da nas bodo presenetili s svojim nastopom.

Med dejanji nastopi naša ljubljenska gospica Zdešarjeva, ki nam bo zaigrala nekaj poskočnih na svojo harmoniko. Na violino pa zaigra gospica Modic iz Norwood Rd. Ta nam še ni znana, toda gotovo nam bo ugajala. Pred igro pa nastopi naš čislani mandolinski kvartet: John in Joe Prime, Leonard Makuc in Frank Maraš. Zapel bo tudi solo tenor Mr. Louis Pečjak.

To bo jako velik program za 30c vstopnine. Naj omenim, da se program začne točno ob sedmih, ker imamo dobro godbo za pozneje, da se bomo zavrteli kar po starokrajško, ta mladi pa po svoje. Naš Rudy Tekavec in njegovi pomočniki znajo tako raztegniti svoje mehove, po naše in po amerikansko, da bo vsak zapel: Prej pa ne gremo dam, da se bo delal dan... Ure razhoda ne bom povedal, da ne bi prišel v kako nepriliko.

Tudi naše kuharice se trudijo, da pripravijo vsega v izobilju, da ne boste šli praznih želodcev domov. Spodnji prostori so tudi založeni z vsem, tako da nam ne bo ničesar manjkalo. Vrtu vsega tega imamo pa še nekaj posebnega, tega pa ne povem. Samo to bi rad videl, koliko jih bo prišlo, potlej bom pa eno naredu, je rekel Ribničan.

In ker sem že vse povedal, naj pa še to povem, da se vse, kar sem gori opisal vrši v nedeljo 23. aprila zvečer v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. Torej — na svidenje!

John Korošec, igrovodja.

Združeni pevski zbori

Na zadnjem sestanku dne 8. aprila so združeni pevski zbori odločili ter potrdili pevski program. Izvolilo se je tudi pripravljalni odbor, ki bo poskrbel vse potrebno in napravil načrt za to veliko prireditve.

Vrtni koncert pevskih zborov — tako se bo imenoval ta prvi nastop, skoro 500 pevcev močan. Prireditve se bo vršila na prostorih Slovenskega društvenega doma na Recher Ave. in sicer dne 9. julija. Zato se takoj na tem mestu opozarja društva, naj ne napravljajo na ta dan svojih prireditev. Pripravljalni odbor ima v področju velike načrte, n. pr. postaviti tribuno za vse pevce ter senčne naprave ali šotore ter več drugih podrobnosti, katere se bo objavilo ob času.

S tem, da vsa društva nastopijo v eni skupini, hočejo demonstrirati moč naše pesmi, ki mora dobiti temeljiti izraz, da odmeva v mlada srca naše mladine. Saj so ravno ta društva

življenska sila v svojih okroženih širah Clevelanda. Priglasenih zborov je do sedaj osem, ki jih bom naštel po abecednem redu: Adria, Cvet, Ilirija, Jadrana, Naš dom, Soča, Zarja, Zvon. Upati je, da se odzove tudi društvo Edinost, katere zastopnik sobrat Perdan se je udeležil zadnje seje.

Začasni odbor, ki je bil prvotno izvoljen, še obstoja ter se lahko obrne vsakdo za pojasnilo na tajnika: Josip Birk, 955 Addison rd., telefon ENdicott 3094. Ali pa se obrnite na pevovodjo: Louis Seme, 3118 Pearl St., Lorain, O.

Aktivni pevci se na tem mestu opozarjajo, da so vaje za prireditve sedaj pred nami. Potrebno se mi vidi posebno opozoriti one nestalne člane zborov, ki le en mesec ali par tednov pred prireditvijo pritisnejo v pevske vrste, naj sedaj takoj pristopijo ter vztrajno obiskujejo vsako vajo. Zato naj velja vsem pevčkam in pevcem odločen poziv: stopite v vrste pevskih zborov sedaj! Pripravljalni odbor z že obstoječim odborom ima sestanek v petek 28. aprila pri tajniku na 955 Addison Rd., Cleveland, O.

Michael I. Lah.

Seja Ameriško jugoslovanskega kluba

V torek 25. aprila se vrši redna mesečna seja imenovanega kluba, na kateri se bodo poročale važne zadeve, ki spadajo v področje zasnovanega programa. Tudi poročila posameznikov in odborov bodo prinesla pred članstvo vidno situacijo, v kateri je treba biti na pozoru. Šču vsem, ki jim je v ponos in čut do našega življa pri srcu. Spoštovati tuje, a do skrajnosti braniti vse, kar je našega. To je naše načelo, ki ga je treba udeleževati v kulturnem in gospodarskem oziru, posebno v današnjih časih. Nahajamo se ravno sedaj v času ekonomskega preobrata, katerega moramo vsestransko zasledovati ter najti smernice, ki tudi nam pokažejo opravičeno stališče.

Ameriško jugoslovanski klub ima sejo v torek v novem posloju Slovenskega narodnega doma, soba št. 2 ob že omenjenem času. Želeli je, da bi članice in člani klubov, kakor: Narodna obrana, Klub slov. žena in dekle, Slovenska narodna zveza itd., posestili in pristopili v Ameriško jugoslovanski klub, kjer bi nadaljevali že začeto delo, kar imamo ravno to leto pred nami vprašanje narodnega vrta, katerega začetek se bliža uresničenju in zato kličem vsem: Na svidenje!

M. I. Lah, predsednik.

Cleveland (Newburg), O.—Slovenski demokratski klub 28. varde je imel minul torek, 11. aprila svojo redno mesečno sejo. Žal, da udeležba ni bila dovoljna. Slovenski državljani, zanimajmo se za politične seje in zborovanja. Kljub slabi udeležbi se je zborovanje vršilo zelo ugodno. Sklenilo se je, da se napravi prošnja na mestno vlado, da popravi in olepša cesto in most po Union Ave. Dalje tudi, da se napravi svarilno znamenje avtomobilistom na 80., 81. in 82. cestih, da vozijo počasi. Večkrat se pripeti namreč na teh cestah nesreča, kakor se je tudi predzadnjo soboto. Ako voznik vidi napis, da naj vozi počasi, se lahko nesreča prepreči. Med Issler court in Aetna Rd. nimamo svetilke, ker je ta prostor neobljuden in temen ter je pravo zbirališče polulčnih klatežev in je nevarno hoditi tam mimo poštemu človeku. Tudi za to bo treba nekaj ukrepati.

Vidite, slovenski volivci in volivke, da slovenski demokratski klub dela za vas. Da se pa klub pomnoži in okrepi, se vabi vse slovenske in hrvatske državljanke, da pristopijo. Da bi

Če verjamete al' pa ne.

Korenčkova Neža je zopet v trublju. Ni hotela pripoznat, da tudi njo depresija pritiska k tlom, zato je njena prijateljica Katrica mislila, da bo dobila pri nji nekaj copakov naposodo. Pa jih ni. Le poslušajte Nežo, kako cajhna:

S Katrica sva se zadnč srečale na plac, pa ni blu več tulk časa, de b mal puplaušale. Ene par

bil pa uspeh popolen, so v to izvoljeni gotovi organizatorji, ki bodo prišli na vaš dom in razložili pomen kluba. Apelirajo posebno na mladino, da pristopi. Vam je potrebna politična organizacija. Ne sramujte se nas starejših.

Prihodnja seja kluba bo zadnji torek v mesecu maju zvečer. Do takrat pa imate vsi priliko, da pride več govornikov na našo sejo od mestne vlade in bi bilo častno za nas Slovence, ako bi bila udeležba dovoljna. Upajmo, da bo do takrat štel naš klub nad 300 članov. Zdravo!

J. Resnik.

Cleveland (Newburg), O.—

Odbor slovenske šole se tem potom prav prirčno zahvaljuje vsem društvom, katere so se tako dobrohotno odzvala in nam tako omogočila, da se je lahko nabavilo nekaj slovenskih knjig za tukajšnjo mladino, pohajajočo v šolo sv. Lovrenca.

Društva so darovala sledeče: Društvo sv. Jožefa št. 146 KSKJ \$25.00, Slovensko pevsko društvo Zvon \$25.00, Klub Pipa \$20.00, društvo Slava št. 173 SNPJ \$10.00, društvo sv. Lovrenca št. 63 KSKJ \$10.00, društvo sv. Antona \$10.00, društvo sv. Alojzija \$5.00, društvo Bled št. 20 SDZ \$5.00, društvo Mir št. 10 SDZ \$5.00.

Lepa hvala tudi dramskemu društvu Krka za njihovo sodelovanje in trud pri zadnji prireditvi slovenske šole, ki nam je tako pomagalo do boljšega uspeha. Ravno tako lepa hvala Father Slapšaku, učitelju slovenske šole, za njegovo delo in trud. Se enkrat: vsem skupaj prirčna hvala. Za odbor:

J. Paulin.

IVAN ZUPAN:

LOPATI

Menda pesmi še nobene zložene ni v čast lopati, ker pomena njene cene svet ne mara pripoznati.

Svet današnji brez lopate pa ne mogel bi živeti, rudnike kopati zlate; sploh ne mogel bi umreti.

Truden, upapoln, možato kmetič koplje tam ledino, rabi kramp pri tem, lopato: "Bog daj dobro grozdje, vino!"

Gradbe vse, velike male, jezi, ceste, vse naprave, so z lopato le nastale vse železnice v daljave.

Človek v večnost ko potuje tu se trudi brez uspeha, v grob lopata ga zasuje; in trpljenje vse preneha...

Drzen ropar odnesel trgovini 1,896 diamantov

New York, 20. aprila. Drzen ropar je danes zagnal v okno znane zlatarske trgovine Marcus & Co. na 554 Fifth Ave. v papir zavito opako in v naglici pograbil iz odprtine zlato tobačnico z 1896 diamanti, o katerih se govori, da so bili nekdanji last pruskega kralja Friderika Velikega. Ropar je pobegnil prej, predno so ga mogli prijeti.

menut je še mankal du deseteh, jest sm mela pa še fržou za kusij prstaut. Ke se pa nisve vidle že dobreh pet laškeh let, sm ja pa puvabila, de nej me-kej duma ubiše, de se uve kej pumenile. Veste iz Katerca sve že ud mla-deh nog prijatelce. Tekat, ke sm se jest mužila, je začela pa neki nus vihat in mula past, tku, de ja še na vohcet nism tla puvabet. Sej veste, fousija je pousod. Kokr se men zdi, je ona sama vrgla en uku na moja muža, dokler je biu še ledek in frej. Veste, de se ji je mogl fržmagat, ke je vidla, de je skus padla. Vi-te, in ud tistga časa se me je začela pa kar nekam ugibat. Zdej en čas na kuha več jeze name, ke s je tud že sama nakupala dedca na glava.

Zadnč pu kusil, ke sm jest glih pusoda ud kusila pumivala, t pa kar naenkrat putrka edn na ura-ta. Še tulk nism utegnila, da rekla "herajm," pa je že stala Katerca, še precej napucana, pred mana. Prou vesela sm ja bla, zatu sm s hitr ubrisala ruke ub fertab in ja pelala u soba. Veste, de je heđu za ena ženska, če more tkula ceu dan čepet sama duma in moučat, zatu sm usakga ubiska vesela, sam eksekuturja ne. Učaseh sm kašne pouštre štikala, zdej pa še za vouna nimam. Iz susedem pa nimam rada za upraut. Tu pri-deja prec kašne flauze vn, pa če se še tku pušten zadržiš. Jes se pa nič rada ne dajem ldm u zobe.

"No, Neška, kuku se pa kej maš?" je začela Katerca, ke sva se usedle na zofa in sm pustaula pred no na miza en štamperl bri-nučka. "Kvarter maš prou frajndlih. Ajnrihtenga maš tud lepa. Ja, viš, en uradenk je le use kej družga, kokr pa en šlo-sar, kokr je moj mož. Pardon, kua maš pa tamla na nohtkostel-ne za en cegelček napopan. Lej, lej, na klajderkostne tud. Tu maš gvish cene gor napisane, de zmeri veš, kulk kašna reč kusta. Tu s pa pametn nardila, Neška. Če te kdu ubiše, prec usak ve, kašna urednast je pri hiš. Če b mela jest (taka ajnrihtenga), b tud tku nardila. Kua pa čs, a čm na naše zafilkane štrozake cene pisat?"

Veste, da je mene tu tku pu-grel, da m je stupila usa kri u glava, ke je začela Katerca ud tisteh cegelčkov guvort, ke nam jh je pred kratkem eksekutar na ajnrihtenga napopu.

"Eh, za neki že prou pride," sm jest hitr rekla, pa puvovor drgam napelala. "Prauš, de je toj mož šlosar?"

"Biu, morš reč, ke zdej je že več mescu prouzaprou berač, ke nima službe. U en fabrk je delu več let. Zdej sa pa rekl tist ges-pudi, ke sa mel fabrika čez: "Mi mama že zadost. Zdej vas več na nucama, de b za nas garal." Pa je šla fabrika iz lima. Ja, tku je na svet. Buga zahval, de maš držaunga uradnka. Če zna en uradnik le mejčken soj plajš tku zabrnt, kokr veter piha, pa je na kojn. En deluc neč pa ubrača plajš, kokr če, še hlače lohka tku ubrne, kokr veter piha, pa mu nič na nuca. Vama gre dobr. Še pršparata s lohka kašn krajcer."

"Tu je že res," sm se jest hitr puhajala, ke nism vedla kam ps taca muli. "Neki sva s že pršpa-rala." Kene, jest vnder na morm naša beračija usakmu na nus ubešat.

"Viš, Neška, pol sm se pa jest glih na ta prava ubrnila," me je hitr Katerca za beseda zagrabi-la. "Za ene dva tri metulčke sm te pršla prost, de b m jh pusudi-la. Sej veš, de na morva živa pud zemlja. T um že use pušten puvrnila, prec ke u moj mož kašna služba narajmu. Sej zdej u hmal bulš."

"Luba Katerca, iz srca b t ra-da pumagala, ampak pu šparka-sah maja zdej tud morituri na-mest de b mel gnar. Pol s pa pu-magi, če s morš." H sreč m je ta izgovor u glava padu.

Kokr je Katerca ud morituri-ja silšala, je pa kar šla. Še adija ni rekla.

TEDENSKA PRILOGA "AMERIŠKE DOMOVINE"

Gospodarsko političen tedenski pregled

30-URNI DELOVNI TEDEN

Zadnja tri leta se je 40-urni delovni teden čimdalje bolj uveljavljal v Zedinjenih državah, in za skrajšanje delovnega tedna si je zlasti mnogo prizadevala Ameriška delavska federacija. Pretekli teden pa je senat ne pričakovano pasiral s 53 proti 30 glasovom predlogo, ki ne določa samo pet-dnevnega delovnega tedna, marveč tudi samo šest-urni delovni dan. Računa se, da bo vsled te odredbe okoli 6,000,000 milijonov delavcev dobilo delo in zaslužek. Dne 17. aprila pa je senat potrdil to predlogo, nakar jo je poslal kongresu v odglasovanje.

William Green, predsednik Ameriške delavske federacije, je ob tej priliki veselo vzkliknil: "To je prva konstruktivna odredba, ki je bila pasirana v pogledu sedanjega položaja brezposelnosti."

Senat je s sprejetjem te predloge dal samo svoj uradni pečat in potrdilo temu, kar se je v nekaterih industrijah že dlje časa izvajalo. Nekatere strokovne unije so namreč že prej sprejele in uveljavile načrt 40-urnega tedenskega dela, med njimi tudi Mednarodna unija tiskarjev in tipografov, ki ima svoj sedež v Indianapolisu, Ind.

ROOSEVELT — VODITELJ SVETA

Roosevelt, ki je pokazal velike državniške zmoglosti in močno roko, s katero uravnava sedanji gospodarsko - politični položaj, je postal ne samo voditelj Amerike, marveč voditelj vsega sveta in vanj so uprte oči vseh narodov. Da se čimprej ozdravi svet povišnih ran, je povabil na razgovor v Washington angleškega premijerja MacDonalda in francoskega državnikarja Herriota, s katerim bo razpravljal o sedanjem položaju, da se čimprej doseže njegovo izboljšanje. MacDonald je odpotoval iz Anglie 15. aprila, francoski državnik Herriot pa dne 16. aprila. Konferenca med temi tremi državniki bo skrajno velike važnosti ter bo nekakša predhodna konferenca za razorožitev in mednarodno sodelovanje, katera konferenca se bo pozneje vršila v Ženevi. Poleg teh dveh državnikov je na potu v Washington tudi italijanski minister Guido Jung.

V Ameriki je nad 12 milijonov brezposelnih delavcev. Naše narodno bogastvo, ki je bilo cenjeno še leta 1929 na \$362,000,000,000, se je skrčilo na polovico te vsote, in javni in zasebni dolgovi so se podvojili.

V inozemstvu ima Amerika za okoli \$17,000,000,000 privatnih investicij, dočim ji dolguje Evropa \$12,000,000,000.

Mednarodna trgovina, ki je znašala na leto okoli \$50,000,000,000, znaša danes malo več kot \$12,000,000,000. Od te vsote je ameriški delež 17 procentov ali okroglo \$35,000,000,000.

Predsednik Roosevelt upa, da se bo pri konferencah v Washingtonu, katerih se bodo udeležili MacDonald, Herriot in Jung doseglo sporazum in da se bo položilo temelj novemu svetovnemu sporazumu. Na konferencah se bo razpravljalo o carinskih politikah, o ODPRAVI KVOT, o stabilizaciji valute, o zlatem standardu, o rehabilitaciji srebra, o vojnih dolgovih, razorožitvi, o svetovnem miru in drugih problemih, ki so s tem v zvezi.

Na teh konferencah se ne bo podpisalo nikakih pogodb, ker to ni namen teh konferenc. Poizkušalo se bo samo doseči temeljne sporazume. Konferenca se ne bodo vršile na ta način, da bi se jih istočasno udeležili vsi prizadeti državni, marveč bo Roosevelt razpravljal z vsakim posebej. Najprej se bo posvetoval z MacDonaldom, zatem s Herriotom, nato z Jungom, potem pa zaporedno z ostalimi reprezentanti in poslaniki Nemčije, Kanade, Japonske, Kitajske, Mehike, Argentine, Brazilije in republike Chile.

INTERVENCIJA NA KUBI

Republikanski kongresnik iz države New York, Fish, zahteva intervencijo na Kubi, da se izsili resignacijo predsednika Machada ter da se s tem neha "terorizem" na Kubi. Kongresnik Fish zahteva, da vlada Zedinjenih držav nemudoma poseže v položaj na Kubi, kateri je Amerika jamčila, da bo varovala in ščitila življenje, imetje in svobodo njenih državljanov. Fish začasno ne želi, da bi posegla vlada vmes z oboroženo silo, pač pa zahteva, da imenuje Amerika za Kubo poslanca močne volje, ki bi prisilil predsednika Machada k odstopu.

NEMCIJA

V Nemčiji postaja vsak dan bolj očitno, kako nezmožen je Hitler kot človek na odgovornem in vodilnem mestu. Je pač vse nekaj drugega, blufati na shodih mase z bombastičnimi govori, kakor pa v težkih razmerah storiti res nekaj konkretnega v njih dobroti.

O gospodarskih reformah ni slišati ničesar, zato hoče Hitler obrniti pozornost nemškega naroda od teh perečih in vitalnih vprašanj s pogromi na Žide. V teh resnih časih, ko vzdihuje svet, posebno Nemčija, pod bremenom neznozne krize, se bavi Hitler in njegova vlada s tako "važnimi" odredbami, kakor n. pr. z zopetno vzpostavitvijo vseh starih nemških cesarskih redov, dekoracij in plemiških naslovov. Hitlerjevci so ustanovili že nove redove, katere bodo dobili novoimenovani plemeniti. Z drugimi besedami povedano: Hitler bo ustanovil novo, svoje lastno plemstvo.

Dalje so odpravili Hitlerjevci sveto pismo stare zaveze, ki je, kakor znano, židovski, in prav tako so odpravili in vrgli iz nove nemške nacionalne vere vse židovske očake in preroke. V svoje novo "sveto pismo," katerega bodo proučevali poslednji učenci v šolah, so zdaj postavili n. pr. staronemškega Votana, ki bo nadomestil Mojzesa, a mesto izpreobrnjenega Pavla bo zavzel preprosti slaven nemški letalec baron Richthofen, ki je bil ubit na francoskem bojišču. — Otroci!

Dalje je skoraj gotovo, da sta Hitler in Mussolini sporazumljena v toliko, da stojita za revizijo mirovnih pogodb. Mussolini je povedal Hitlerjevemu poslancem ob priliki njih zadnjega obiska v Rimu, da imata Italija in Nemčija iste prijatelje in iste sovražnike.

O tem bomo kmalu kaj več slišali, dotlej pa pravimo: Gliha vkup štrih! Ali po nemško: Mitgefungen — mitgehangen!

ITALIJANSKA TRGOVINA

Po uradnih podatkih je leta 1932 uvozila Italija raznega blaga v vrednosti 8,247,076,785 lir, izvozila pa je 6,196,346,248 lir. Trgovinski deficit znaša 1,450,730,573 lir. V letu 1931 je Italija uvozila za 11,643,000,000 lir.

Vstajenje narave, src in duha

*Luč je in Bog je, radost in življenje!
Svetlejši iz noči zasije dan,
življenje novo vre iz starih ran
in iz trohnobe se rodi vstajenje.*

Ivan Cankar.

Pretekli teden je svet praznoval vstajenje Gospodovo kakor tudi vstajenje narave, ki se je pričela prebujati iz dolgotrajnega zimskega sna. Dolge mesece je snivala Mati Zemlja kakor mrtva pod belo snežno odejo, dokler ni dahnila vanjo Vesna s svojim gorkim dihom, ki bodo vsak čas pretkane s pesnostjo življenja. Tajinstvene sile so poglajale iz otajane zemlje na dan brst novega življenja: travniki so ozeleneli, in kjer je bila še nedavno zasnežena plan, tam pokrivajo danes zemljo zelene barvne podobne preproge, ki bodo vsak čas pretkane s pestropisanim cvetjem. Drevje bo vzbrstelo v popje in ozelenelo ter se odelo v belo in pisano cvetje, ki bo v radost očesu, in ko se cvetje ospe, se bodo pričele konvulzivne veje Materi Zemlji pod težo sočnega, sladkega sadu. Cvetlice na vrh in livadah bodo odprle svoje bobotne kelih, pričakujoč oploditve semenkega prahu v svojih čašah.

Dobrotna Mati Zemlja je zopet odprla svoja nedra ter ponudila svojim otrokom svoje hranilne materinske grudi. V jutranji rosi hlapi v beli meglici črna prst izorane njive, čaka se sejalečevga semena, da ga vseoživljajoča moč sonca izzori v žitno klasje in v vsakdanji kruh človeka. In v poletnem vetru bodo spet zavalovila morja zlatega klasja, med katerimi bo stala pripogibal krvavordeči mak in modra plavica prelest svojih cvetov.

Narava se prebujala v novo življenje in sleherni živ organizem stremi soncu nasproti. Tudi človek! Zdaj živimo v dobi velike brezposelnosti in depresije, toda vedeti bi morali, da depresija ne more večno trajati. Za vsakim dežjem zasije zopet zlato sonce, in za vsakim mrkom zablaski sonce še jasneje in še veličastneje zopet na azurni modrinji neba.

V starih časih je sončni mrk dosledno strašil ljudi, ki so v svoji otroški primitivnosti mislili, da je zloben demon pogoltnil sonce in da bo poslej zemlja

Izpolnitev samodržčevih želja

Laški Mussolini, bivši ultraradikalec in sedanji usurpator ter praporščak režima, ki je zasidran v splošnem nasilju in krvi naših primorskih bratov, je te dni razdelil Jugoslavijo — na papirju! S široko gesto roke ji je potegnili meje ter velikodušno vrget tu kos Avstrijem, tam kos Madžarom, tu spet kos svojim protektoratim ne b o g ljenkom, Albancem.

Toda kljub širokim gestam Mussolinijeve roke, stoji Jugoslavija še vedno v svojih mejah! In, njegovim pobojnim željam nakljud, bo ostala, dokler bo imela take pobratime,

Drugi ali stalni zobje

DR. J. W. MALLY

V popolni skupini drugega ali stalnega zobovja se nahaja 32 zob, in sicer 16 v spodnji in 16 v gornji čeljusti. Dvajset od teh pride na izpraznjena mesta prejšnjih 20 sesavčev ostalih 12, in to so kočniki, pa vzraste na novih mestih, kjer prej ni bilo še nobenih zob. V obeh skupinah, torej prvga in drugega zobovja, je 52 zob. Pri porastu stalnega zobovja poženemo najprej prvi ali šestletni kočniki, tako imenovani, ker zrastejo približno v šestem letu po rojstvu. Ti "šestletniki" so zelo pomembni, in jih je treba

ljena, uzakoniti postaviti, ki je pod kaznijo prepovedovala francoskim kmetom, jesti trupla drugih kmetov, ki so pomrli za kugo in lakoto. . .

Za časa tridesetletne vojske se je nahajala naša ožja domovina Slovenija v taki stiski in nadlogi, da so ljudje travo jedli in snemali obešence z vešal, da so se hranili z njih mesom, pa vendar so naši pradedje vse to preživeli in Slovenija se je zopet razcvetela v blagodatih vse svoje krasote in obilnosti, kajti tako posameznik kakor narod pa mora biti predvsem neodvisen od drugih. Vsak posameznik se mora v prvi vrsti zanašati sam nase ter imeti v svojem dosegu to, kar potrebujejo on in njegova družina, kakor mora imeti narod kot celota silo in moč, da brani svoje državljanje.

Kadarkoli nastopi depresija, tedaj je gotovo, da je bilo neke neke omalovaževanje ali izprekledano, ali pa se je pustilo, da je zavzela dotična stvar napačno smer. Samospoštovanje, zdravo, pošteno in dobro vodstvo iskrenih mož, ki so na čelu vlade, samozavest in nepoiznavanje strahu in onemoglosti, vzgajanje in bodrenje otrok po svojih roditeljih, pospeševanje industrije in trgovine po vladi, nadzorstvo in varstvo otrok po očetu in varstvo celokupnih državljanov po vladi — to so temeljni principi, ki bodo vrnilo težko preizkušenu svetu zopet nekdanjo prosperiteto!

Prosperiteta je naravna in logična posledica Zedinjenih držav! Drugače tudi biti ne more, ker viri naravnih zakladov v deviški zemlji ameriške Unije, so neizčrpni!

Zato: Sursum corda! . . . Kvišku srca! . . .

stvo" v svoja kopališča, ki so najlepši in najbolj zdravi kraji v državi, da jih potem zopet izpuste, mesto da bi jih pošiljali na Liparske otoke, kakor se to prakticira v Italiji!

Signor Mussolini ima sicer široka usta, toda lotil se je tako, velike in trde kosti, da mu utegne obiti v grlu!

Nič ni večnega na svetu in tudi mejniki teh meja se utegnejo premakniti tedaj, ko bo stopila jugoslovanska vojska v Bazovici na groblje štirih mučenikov, od tam pa bruhnila v beneško ravan. . .

dejo okrog dvanajstega leta. In končno, v nedoločenem času, enkrat po šestnajstem letu, pridejo še tretji ali zadnji kočniki, ki izpopolnijo število 32 zobov v skupini drugega ali stalnega zobovja.

Z dobivanjem drugih zob ni navadno toliko sitnosti kot z dobivanjem prvih, vendar pa nastanejo včasih občutne bolečine in otekline, težkoče v požiranj, trganje v ušesih ali pa motenje v prebavi. V tem času bi moral biti otrok pogostje pregledan po zanesljivem zobozdravniku.

Iz našega kulturnega in socialnega življenja

KONCERT SAMOSTOJNE "ZARJE"

V nedeljo večer, 16. aprila, je priredila samostojna "Zarja" v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave., svoj pomladni koncert, ki je bil pravi moralni triumf. Koncert so otvorili Zarjani z "Venčkom dolenskih napitnic," ki ga je zapel mešan zbor. Podrobno ocenjevanje Zarjine mešanega zbora je od več, ker je slednji po svoji harmonični ubranosti in vokalni jakosti naravnost imponanten.

Kot prva atrakcija je nastopil moški kvartet, sestojč iz pevcev: E. Bradač, J. Samsa, Fr. Bradač in John Lube, ki je zapel "Zvezdo." Pri pevcih je bilo izprva opaziti znake neravnosti, ki je dosegla za hip točko, ko je uho za trenotek ujelo disharmonijo glasov. Po odpeti pesmi pa jih je občinstvo z burnim aplavzom še enkrat poklicalo na oder, nakar so pevci z res dovršeno ubranostjo in samozavestno sigurnostjo zapeli še "Dekle, kdo bo tebe tröstou," za kar so želi res zaslužno odobravanje.

Za njimi je nastopil moški zbor s pesmijo "Slovo," v kateri se je odlikoval g. Jos. Birk z mehkim, blaglasnim baritonom, ki ga bo še bolj izpopolnil in še bolj obvladal v vseh njegovih legah, ako ga bo še nadalje pridno vežbal in negoval.

Kot 5. točka na programu je bila Jenkova "Na tujih tleh," ki sta jo lepo in z globokim čuvstvom zapeli Mrs. Ivanuš, sopran, in Mrs. Lévár, alt, za kar sta želi tudi toliko priznanja, da sta morali še enkrat nastopiti ter dodati še eno pesem.

Kot 6. točka pa je mešan zbor zapel prekrasno "Aloha Oe," tožno - sentimentalno pesem otrok vzhajajočega sonca, prebivajočih na otočju Južnega morja. To krasno, melanholično-sanjavo pesem, je pel zbor s tako čustveno emocijo, in v tajinstvenost višnjega polmra ka zavita pokrajina odra je bila tako lepa, da ni manjkalo ničesar, razen temnopoltih južnih otočnikov z gitarami, in njihovih krasnih mladenk s slamatimi krili okoli brončenih ledij ter venci cvetja v vranjih laseh, pa bi bila iluzija popolna.

Zatem se je pričel II. del programa, ki je bil otvoren z nedosežno "Koncertno skušnjo na deželi," katero je dirigiral in vodil njen famozni pevovodja, g. Pluta. To je bila novost, in sicer tako ljubka in dobrodošla novost, kakršne še nismo doživeli pri nobenem koncertu. Poleg g. Pluta je nastopilo še 12 Zarjanov, brunnih vaških tipov, ki so nam s svojim izborom petjem in prav tako izvrstnim igranjem nudili na koše zdravega, srce poživljajočega in šegavega razvedrila.

Glavno vlogo pri tej "skušnji" je pel — naravno — njih pevovodja in dirigent, ki je spravil tip, katerega je predstavljalo, do viška famoznosti. "Koncertna skušnja" teh ljubih, omejenih vaških filistrov, je tvorila sicer humorističen nastop, uravnan v vse posameznosti s šegavimi kupletki g. Pluta, toda obenem ni bila nič manjša manifestacija harmonije pevsko izvežbanih moških moči, ki so prišle prav v tej pevski mnogostranosti do svoje polne veljave. Občinstvo jih je nagradilo z bučnim ploskanjem, in svojo famozno koncertno skušnjo so morali še enkrat podati.

Kot 8. točka sta zapeli sestre Josie in Mollie Martinčič Ivan

Zormanovo skladbo "Pred slovesom." Sestri Martinčič sta znani rojakom po milini svojega glasu tudi z radio-koncertov, in z enako milino sta zapeli otožno "Pred slovesom." Tudi ti dve pevki je poklicalo občinstvo s ploskanjem drugič na oder.

Zatem pa je prišla na spored kot 9. točka Hoffmeisterova "Nocturno," zelo težavna kompozicija v dvospevu, ki jo je moglo podati pač le dvoje moči, kot sta g. Belle in gđc. Josephine Milavec. Kakor rečeno, je ta kompozicija zelo težavna, ter zahteva visoko izvežbanih grl z modulacijo glasov, katere sta imela oba pevca v obilni meri. G. Belle se je uveljavil kot pevec s svojim mehkim, zvočnim tenorjem, gđc. Milavec s svojo junonsko postavo in s široko globino svojega alta. Tudi ta dva je hvaležno občinstvo poklicalo še enkrat na oder, da se še enkrat z ad divi ob njiju umetnosti.

Enajsto točko in umetniško krono koncerta pa je tvorila I. Zormanova "Pomlad," ker je v njej nastopilo troje aktorjev, kojih vsak je bil umetnik v svoji vokalni in instrumentalni glashi. "Pomlad" je pela z velikim občutjem in kot srebro zvonečim sopranom ga. Antoinette Simič, na klavirju jo je spremljala mlada slovenska umetnica, gđc. Vera Milavec, na violino pa z virtuosnostjo g. A. Hules. Ob tem nastopu je imelo občinstvo trojni užitek in duša ni vedela, nad čem naj bi se bolj naslajala: ali nad prelepim prednašanjem pevkin e "Pomladi," nad dovršenim in brezhibnim spremljanjem mlade in nadarjene pianistinje, ki je spremljala pevko z razumevanjem duše in srca, ali nad virtuosnostjo violinista, čigar violina je zdaj otožno plakala, zdaj se prešerno in razposajeno smejala. Troje domačih umetnikov, na katere bi bil upravičeno ponosen vsak, ne samo slovenski oder!

Poleg opisanih točk je podal moški, ženski in mešan zbor še nekaj pesmi, ki so bile dovršeno odpete. Kar nas je najprijetneje dirnilo, je bilo dejstvo, da so odpeti pevci na tem koncertu vse pesmi in težke skladbe brez not, kar je bilo nekaj novega.

Za svoje moralne uspehe, ki jih žanje samostojna "Zarja" med našim narodom, se ima to elitno pevsko društvo zahvaliti seveda v veliki meri svojemu učitelju in pevovodji, g. Ivanušu, ki živi menda res samo petje in glashi.

Moralni uspeh koncerta je bil popoln, toda, žal, da se tega ne more reči o materialnem uspehu. Balkon je bil zaseden, parter pa malone prazen. To dejstvo je obžalovanja vredno, toda Zarjani so temu nekoliko sami krivi, ker so priredili koncert na veliko nedeljo, katero praznujejo naši ljudje po tradicijonelnosti in ukoreninjenosti navadi v krogu svojcev in sorodnikov, ali pa so povabljeni kot gostje na domove svojih prijateljev. Poleg tega se je vršila istega večera prireditve v Collinwoodu in Lorainu, kar je tudi zelo škodovalo Zarjinemu obisku, kajti z gotovostjo se lahko računa, da bi bilo prišlo samo iz Loraina najmanj petdeset gostov.

Sicer pa je dala samostojna "Zarja" pri svojem nedeljskem koncertu slovenskemu občinstvu vse, kar mu je bila obljubila, oziroma več, kakor je obljubila. Zato želimo, naj bi še nadalje cvela in pela, sebi v veselje in narodu v slavo!

Žena in dom

O LJUBOSUMNOSTI

Oni moški ali ženska, ki sta bila tako nesrečna, da sta po svojih lastnih izkušnjah spoznala muke ljubosumnosti, bosta priznala, da je ljubosumnost ena najmučnejših človeških emocij. Muke, ki jih povzroča ljubosumnost nesrečni žrtvam, so nepopisne. Nobena druga človeška emocija ne prizadene telesu toliko zla, ne razruje toliko miselnosti in duše človeka, kakor ljubosumnost. Muke, ki jih povzroča ljubosumnost, naredi iz ljudi usmiljenja in obžalovanja vredne stvore. Žrtve ljubosumnosti izgubijo spavane in tek, kar utegne postati usodopolno za zdravje, dočim tira notranja razdvojenost in razbesnelost človeka čisto do obupa in blaznosti ali pa vsaj do velikih človeških motenj.

Ljubosumnost je primitivno človeško čustvo, katerega ne poznajo samo primitivne rase, marveč tudi živali. In ker je ljubosumnost primitivna človeška emocija, je malo upanja, da bi se jo moglo popolnoma izkoreniti iz človeških src. Toda lahko pa jo omilimo in modificiramo.

Izjava, da je "človeška narava" človeška narava, je samo napol resnična. Temeljna dela človeške narave — stremiljenja po sreči in izogibanja trpljenju — se ne more izpremeniti in tega tudi ne moremo izpremeniti, čeprav bi to mogli, ker bi to pomenilo konec človeškega plemenja. Toda, da se lahko mnogo naših primitivnih čustev in občutkov omili in modificira, potem kulture, novih standardov življenja in potem novih idej o morali, o tem ne more biti dvoma.

Prav tako kakor je ljubezen modernega človeka povsem različna od ljubezni primitivnega moža, tako vzbuja ljubosumnost v modernem človeku drugačna čustva, kakor jih je vzbujala v divjaku, in z resnično izobrazbo in kulturo se ljubosumnost še lahko mnogo bolj omeji in omili.

Primitivno stremiljenje človeštva se še danes jasno zrcali v otrocih, ki hočejo imeti vse, kar je lepega in česar sami nimajo, kakor hitro pa stvar, katero so tako želeli in po kateri so tako koprnili, dobe, se je naveličajo in jo zavrnejo.

Čim se pojavijo pri otrocih prvi znaki ljubosumnosti zaradi kake stvari, ki jo drugi imajo, on sam pa ne, naj bi se otroku dopovedalo, da je ljubosumnost grda, človeka nevedna lastnost, občutek, katerega se je treba sramovati, občutek, katerega je treba skrivati pred drugimi, ne pa se postavljati z njim. Ako bi se ljubosumnost skrivalo, se jo zatajevalo in zatiralo, bi postala slednja manj akutna in manj porazna za prizadete osebe.

Vedeti moramo, da naša čustva niso tako samostojna in neodvisna, da ne bi mogla okoliča vplivati nanje. Človeška čustva so kakor rastline: negujte jih v primernih okoliščinah, in slednje se bodo bohotno razvile, dočim bodo v drugih okoliščinah kmalu usehnile.

Da pa se moremo uspešno postaviti v bran demonu ljubosumnosti, je treba poznati faktorje, ki pospešujejo njegov povzdig in razmah. In o teh bomo izpregovorili v tej koloni prihodnje "Priloge."

TELESNA VZGOJA

Hrana. — Pogoji, da se otroci lepo razvijajo, je v prvi vrsti zdrava in zadostna hrana. Napadno bi bilo misliti, da se otroku koristi, če se mu daje mnogo mesne hrane. Poglavita hrana otrokova bodi kruh, mleko, riž, jecmen, jajca, sočivje in sadje. Navadi otroka že zgodaj na preprosto hrano v do- ločenih rokih, sicer bo izgubil

slast do jedi. Postal bo izbirljiv, sladkosmeden in naposled bolan. Posebno mleko je otroku potrebno.

Tudi mere se je treba držati pri otroški hrani: premalo hrane škoduje, in prav tako preveč. Tisti starši, ki dajejo otrokom jesti, kadar in kolikor otroci hočejo, jih navadijo nezmer- nosti, h kateri je otrok že po navadi nagnjen, in poleg tega jim škoduje tudi na zdravju. Preobilne hrane ne morejo mlada, nežna prebavila prebiti, zaradi tega postanejo otroci ble- di, slabotni in pokvari se jim kri in želodec. A tudi premalo hrane škoduje. Otroci, ki naglo raste in se hitro razvijajo, potrebuje mnogo redilnih snovi. Mladenič potrebuje več kakor razvit človek v moški dobi. Če otrok v letih najbujnejšega razvoja ne dobi dovolj hrane, začne telesno pešati, organi se ne okrepe dovolj in postanejo sprejemljivi za kili raznih boleznih.

Mati naj navadi svoje otroke, da bodo jedli le ob stalnem, določenem času. Otroci mora sicer večkrat jesti kakor odrasel človek, vendar ga je treba navaditi gotovega reda, da si ne preobloži želodca, da se nauči krotiti nezmernost ter da je red v hiši.

Starši naj skrbno pazijo na to, kako otroci jedo. Pri jedi se otroci ne smejo naslanjati s komolci na mizo, se zvijati, segati z roko po jedeh na krožnik, puščati jed na krožniku ali jo metati na mizo in po tleh. Dostojnosti pri jedi se morajo navaditi že v zgodnji mladosti. Dobro je, ako se otroci priuče jesti od vsake jedi, ki pride na mizo. Nikakor ne smejo samovoljno izbirati nekaterih jedi in drugih odklanjati, razen če se jim kaka jed morda že po navadi upira; v tem slučaju jih seveda ne gre siliti, da jedo, ker bi jim to utegnilo škodovati. Prav tako ne smejo otroci jesti naglo in požrešno; vsaka jed mora namreč priti dobro prežvečena in s tem silno razme- čana v želodec, ker jo slednji potem mnogo lažje prebavi.

MEHIKANKE ZA ENA-KOPRAVNE ZASTOPE

Mehikansko ženstvo se je pričelo organizirati, da si izvojuje popolno enakopravnost z moškimi. Voditeljica tega gibanja je mehiška krasotica senora Margarita Robles de Mendoza, ki je hkrati lastnica in urednica lista, ki se bori za ženske pravice.

ZA ŽENSKO LEPOTO

V New Yorku je bila pravkar končana konvencija mednarodnih lastnikov ženskih olepševalnic ali takozvanih Beauty Shopen. Ob tej priliki so razstavili na svojih modelih ali manikinih sledeče novosti: poliranje nohtov ali prevlečenje istih z zlatom ali platino; zlate naprave za uravnavo in olepšanje nosov, ki se nosijo v nosnicah; barvanje ustnice s prevleko, katere debelina znaša eno stotisočinko palca; obliže, ki drže h glavi na izven štrleča ušesa, in klobuke, izpod katerih vise kodri pravih las.

BRUTALNI UMOR ŽENE

V Cincinnatiju je policija nedavno ustavila na cesti avtomobil Charlesa D. Evansa, kon- traktorja iz Indianapolisa, ker je vozil z licenčnimi ploščami iz leta 1932. Ko je odprla poli- cija vrata zadnjega sedea v avtomobilu, je našla tam mrtvo njegovo ločeno ženo, katere truplo je bilo razkosano na 14 kosov. V tem trenutku je D. Evans potegnil izpod sedea velik mesarski nož ter si prerezal grlo.

Očali nosi skoraj dvakrat toliko moških kakor žensk.

Divja leta razbojništva in divjaštva

Cenjenim naročnikom in čita- teljem smo obljubili, da bomo v teh kolonah vedno priobčali resnične zgodbe iz življenja, in te obljube se tudi dr- žimo. Zdaj, ko je končan živ- ljenjski pisatelj Harpe, smo za- čeli z življenjskim opisom lopova Murrela, ki ni bil sicer noben neotesanec, kakor sta bi- la divjaška brata Harpe, pač pa prevečan in zvit pustolovec, na zunaj gentleman, v resnici pa še bolj krvoločan tiger, ka- kor sta bila prej opisana brata. Ta človek je imel velikopotezne namene in je hotel ustanoviti s pomočjo nekih zamorcev-su- njev ali "nigrov," kakor so jih dosledno imenovali, mogočno pi- ratsko carstvo Zapada, kar pa so mu preprečili — vračaje te- ror za teror, grozo za grozo — pošteti beli naseljenci. Ob po- krajinah držav Mississippi in Tennessee se je pričela pravcata strahovlada: beli naseljenci, ta- kozvani "regulatorji," so pričeli brez usmiljenja obešati svoje bele so-plemenjake, in bič je kruto tleskal po plečih zapelja- nih črnih sužnjev. Pošten člo- vek se zgraža nad tem divja- njem, toda obenem mora nase- ljencem priznati, da niso mogli postopati drugače, kajti slo- je za obstoj njihovega lastnega življenja in življenja njihovih rodbin. To so bili junaški pi- oniri ameriške civilizacije, ka- terim je veljalo nadvse načelo samoohranitve.

Vsa dejstva, ki so tukaj na- vedena, so zgodovinska ter do- pičice resnična, in iz teh zgod- ovinskih virov je povzel nemški pisatelj Gerstaecker tudi snov za svoja dva spoošna znana ro- mana: "Die Flusspiraten von Mississippi" in "Die Regula- toren von Arkansas." Na to de- jstvo je prišel prevajalec "Div- jih let razbojništva in divjašt- va" šele zdaj, ob prevajanju te- ga dela, ki je prevel iz nemšči- ne že tudi obe prej omenjeni Gerstaeckerjevi deli. — In iz Gerstaeckerjevih "Piratorov" je ustvaril pokojni Jurčič svoje krajske "Rokovnjake," kar je dokazal že pred leti ljubljanski leposlovni mesečnik "Ljubljan- ski Zvon." — Prevajalec.

Dne 1. junija, 1833, je odšel mlad mož, po imenu Virgil Stewart iz Jacksona, Tennessee. Prodajal je bil svojo farmo in za- morske sužnje, kolikor jih je bil imel, z izkupičkom tega pa si je bil nakupil raznega blaga, kakor svinca za ulivanje kro- gel, razne kuhinjske posode in druge drobnarije, in s tem se je napotil proti jugu, v novo- odprto ozemlje "Choctaw Pur- chase."

To ozemlje je bil oni pas go- ščav in močvar, ki se je razte- zal preko severnega dela države Mississippi, po katerem sta vča- sih takdo grozno gospodarila kr- voločna brata Harpe. Toda zdaj je bila že zadnja postojanka te divjne izčiščena in kultivirana. Stari general Coffee je sklenil pogodbo z gla- varji Indijancev Choctaw ple- mena in slednji so mu prepusti- stili ozemlje ter se pomaknili na zapadno državo Mississippi. V jeseni se je imela tukaj vršiti velika prodaja zemljišč nase- ljencem, zato je mladi Stewart sklenil, da se s svojo robo ne- mudoma napoti tja.

Stewart je bil rojen v drža- vi Georgiji, toda nikoli ni mogel dolgo strpeti na enem mestu. Oče mu je že zgodaj umrl, na- kar ga je mati pustila, da se je preživljal, kakor je vedel in znal. Tako se je pomikal pola- goma od plantaže do plantaže proti zapadu, dokler se ni kon- čno nastanil v Jacksonu.

Stewart je bil lep, mlad, pla- volas in modro-od človek. V življenju se je bil pretolkel že skozi trde prilike, toda vedno si je znal pridobiti in ohraniti pri- jatelje. V Jacksonu sta mu bi- la stari protestantski pasto- r

John Henning in njegova žena skoro oče in mati. Henning mu je posodil denar, da je Stewart izboljšal svojo farmo, in dasi- ni je bil Stewart hvaležen, ga Henning vendar ni mogel pre- govoriti, da ne bi farme prodal in se napotil dalje.

Ko je prispel v Tuscahomo, je sklenil, da proda svoje blago ondotni domači prodajalni, kar je tudi storil. V Tuscahomi je bil za štacunarja Edward Clanton, ki je drage volje sklenil s Stewartom kupčijo. Še več: Clanton mu je ponudil mesto v svoji prodajalni, kot povračilo za svoje delo pa bi imel Stewart pri njem hrano in stan.

Stewart je zdaj delal nekaj mesecev v Clantonovi prodajal- ni, toda, ker smo že rekli, da je bil nemiren duh in da ni mo- gel nikoli dolgo strpeti na enem mestu, se ga je kmalu polasti- lo nekako domotožje po starem Henningsu, zato je sklenil, da ga obišče. In tako ga vidimo 18. januarja, 1824, zopet jaha- jočega nazaj proti Tennessee. Ko je tako jahal po samotni poti, ni niti sanjal, kako straš- na misia ga čaka.

V Jackson je dospel teden dni pozneje. Prišedši tja, je jez- dil naravnost proti koči stare- ga Henningsa, ki ga je vza- doščeno pozdravil, kakor tudi njegova žena. Mati je pripra- vila okusno kosilo, in ko so od- kosili, je Stewart opazil, da tare staro dvojico neka skrb.

Na vprašanje, kaj mu leži na srcu, mu je stari Hennings za- upal, da mu nekdo krade nje- gove nigre. Nedavno tega mu je bil ukraden eden, zdaj pa na- daljna dva; ti ukradeni nigri so bili njegovi najboljši poljski delavci. Ker je bil one dni do- ber zamorski delavec vreden od sedemsto do tisoč dolarjev, je razvidno, da je bila izguba ve- lika. Henning ni imel denarja, da bi kupil druge sužnje, sam pa je bil prestar, da bi še delal na polju.

Stewart, ki se je spomnil, ka- ko dobra sta mu bila vedno sta- ra zakonca, se je zamislil in pri- čel premišljevat, kdo bi uteg- nil krasti pastoreve nigre. Končno pa je vprašal: "Well, in kdo, mislite, vam jih kra- de?"

Henning je počasi odkimal z glavo: "O tem nimam pojma," je zamrmral, toda njegova žena je pripomnila: "O, John, to pa prav dobro veš!"

Stari mož je vztrajal pri svo- jem: rajši izgubi desekratno vrednost ukradenih sužnje v, kakor da bi obdolžil nedolžnega človeka. Toda njegova žena je bila zdaj pri koncu svojega po- trpljenja: "Ako mu ti ne poveš, bom bom pa jaz!" je vzklila.

"To je ta zviti prilizenec Mur- rel!"

In zdaj je prišla vsa zgodba na dan. Dejstvo ni bilo sicer pri tej zgodbi nobenih, kakor tu- di ne definitivnih okoliščin, na- katere bi se moglo opreti obtož- bo, toda kljub temu je bil sum upravičen.

Murrel se je šele nedavno na- selil v okraju. Prišel je nekje od Memphisa in z njim so pri- šli dvomi. Imel je ženo in mlaj- šega brata, pa nič otrok. Kupil si je zemljišče in veliko farmo, na kateri je živel uprav knežje življenje. Po vsej priliki je bil on mož, ki je naravnost bohehal na stra- sti veličine in veličastja: Kadar je kam jahal — jezdaril je na neprestano po svojih tajinstve- nih mislih — je jezdil le naj- boljše konje, ki se jih je moglo dobiti. Njegovo obleko so pri- krojili in izdelali krojači v New Orleansu, škornje in klobuke pa je kupoval v Philadelphiji. Vse to — glorijska slave, s katero se je bil odločil, njegova radodarnost z denarjem, in pa njegova pri- rojena galantnost — vse to mu je steklo precej ugleda v okra- ju. Bilo jih je mnogo, ki so mu dvorili in prisegali nanj.

Toda celo pri teh je vstajal napram njemu negotov sum. . .

Murrel je bil vse preveč lepo in izbrano oblečen in je bil pre- več tipičen moderen dandy. No- sil je vedno najlepše hlače, ki si jih je pripeljal pod čevlji; srajca mu je bila vezena s tra- kovi in speta z zlatimi gumbi, sukno je imel vedno prirojeno iz najboljšega sukna, glavo si je pokrival s svilenim klobukom čigar okrajniki so bili tri-četrt palca široki, na nogah pa je imel vedno škornje iz najfinej- še telečje kože. S svojimi rož- natimi, gladkimi lici, s svojimi npranje-črnimi lasmi in s svojimi velikimi očmi, ki so za- rele v nekakem demonskem so- ju, je bil tudi vse prelep mož. Glavo je nosil visoko, a kljub temu je bilo v njegovih pozni- kaj, kar je spominjalo na ka- čo, ki dviga glavo za strupen pik. Kljub njegovim mnogo- številnim prijateljem — in med temi so bili tudi taki, čijih ka- rakter je bil skrajno dvomljiv — ni bil Hennings edini, ki ni vanj verjel.

In Murrel je o tem izvedel. "Pisal mi je pismo," je rekel Hennings, "v katerem mi je v skrajno vljudnem tonu zagotav- ljal svoje odkrito prijateljstvo ter bridko obžaloval moje su- ničenje. Dokazoval mi je, da je vse njegovo delovanje 'odkri- to in jasno kakor beli dan.' . . Dalje mi je sporočil, da odide dne 25. januarja po trgovskih opravkih v Randolph, Tennes- see, toda po svojem povratku bo dovolil, da se izvrši tozadev- no temeljita preiskava."

Stewart je sedel še dolgo s Henningsom ter študiral polo- žaj in razglabljal, kako bi prišel do živga temu čudnemu člove- ku. Toliko je Stewart vedel, da ima pred onim neko pred- nost: Murrel ga namreč ni po- znal in sploh ni vedel o njegovi eksistenci. Toda ta prednost bo samo toliko časa ugodna, do- kler ostane skrit, kajti mnogo drugih naselencev ga pozna, in če bi Murrel o tem izvedel, bi bilo vse njegovo prizadevanje zaman. Tako je bilo končno od- ločeno, da bo ostal Stewart skrit v Henningsovi kabini še dva dni, tretjega dne, to je 25. januarja, ko ima Murrel odjez- diti po svojih trgovskih oprav- kih, pa ga bo Stewart kje pri- čakal ter mu sledil, da izve, kam je namenjen, ali pa, če mo- goče, kar bi bilo še boljše, da si pridobi njegovo zaupanje in iz- ve njegovo tajno. Stewart se je začel torej razvijati v izbor- nega detektiva.

Jutro 25. januarja je bilo jas- no in mrzlo. Iz previdnosti je odjezdil Stewart že noč poprej v Denmark, majhen kraj, ki je ležal kake štiri milje oddaljen in ob poti, po kateri je imel prijezditi Murrel. In komaj se je dobro zdanilo, je Stewart za- jahal svojega konja ter počasi odjezdil iz Denmark ter čakal, da ga dojde Murrel.

Počasi jahaje je dospel do kraja Estanaula, kjer je držal čez rek most, pri katerem je bilo treba plačati mostnino. Tu se je ustavil in vprašal mostni- narja: "Ali poznate morda ne- kega moža iz Jacksona, po ime- nu Murrel?" Da, mostninar ga je poznal, saj je Murrel mnogo- krat jezdaril preko tega mostu. "Nu, prav; ako pride danes tod mimo, vas prosim, da mi ga pokažite, toda storiti morate ta- ko, da on tega ne bo opazil."

Stewart je čakal. Potnikov ni bilo mnogo, in pri vsakem je Stewart pogledal mostninarja, toda slednji je vedno odkimal. Toda končno je prijezdil dru- gačen mož, in sicer lep mož, krasno-oblečen in tesno zapet. Iz njegovega sedla sta gledala s srebrom okovana ročaja dveh pištol. Ko je prijahal do mo- stu, je nategnil nekoliko vajeti, vrgel mostninarju srebrni no- vec in vzpodbodel konja preko mostu.

(Dalje prihodnje)

Okno v svet

S SEKIRO NA NASPROT- NIKU

V najboljšem hotelu v Čang- čunu v Mandžuriji je sedel ne- davno bogati Kitajec Li Jih Sun, najpremetnejši politik v Mandžuriji ter se gostil pri iz- bornem kosilu. Li Jih Sun je izpodnesel stolec pod gover- nem Čenom Juanom, ki je bil potem imenovan za tajnega svetovalca.

Čen, ki je bil razjarjen, ker mu je Li Sun izpodnesel stolec, je šel in v pravem pomenu be- sedede odkopal svojo bojno seki- ro, to je težko sekiro na krat- kem toporišču. In ko je nje- gov sovražnik sedel ob mizi ter se gostil in šalil s svojimi pri- jatelji, je prišel v hotel odstav- ljeni governer, oblečen v boga- ti svileni kitajski narodni no- ši z ohlapnimi rokavi, v kate- rih je po kitajskem načinu držal svoje roke. Neslišno se je približal odzadaj stolu, na ka- terem je sedel njegov politični nasprotnik. V naslednjem hipu so uzrli ljudje, kako se je v njegovi roki zablistalo svetlo jeklo sekire, nato pa je brzignila kri. Hitro kakor blisk je namreč potegnil iz svojega ši- rokega rokava sekiro, prekal svojemu nasprotniku glavo, na- to pa mirno vteknil krvavo se- kiro zopet v rokav. Resen in miren se je obrnil ter odšel iz hotela, kakor je bil prišel vanj, ne menec se za japonske voja- ke, ki so stali v vežah na stra- ži in ki so bili preveč presene- čeni, da bi ga bili aretirali, tudi če bi se drznili, kajti bil je taj- ni svetnik.

Prišedši iz hotela, je šel pre- ko ceste v drug hotel, kjer si je naročil bogato kosilo, katero je povsem mirno užil. . .

GROF ZEPPELIN ZOPET AKTIVEN

Cena vožnj na nemškem zračnem orjaku "Grofu Zeppe- linu" bo zelo znižana in vsled tega bo postala velika zračna ladja konkurentinja paroplov- nih družb, katerih ladje plovejo med Evropo in Južno Ameriko. Dne 6. maja bo odplul Zeppeli- n iz Friedrichshafna v Rio de Janeiro. Nato se bodo vršile te vožnje po natančnem redu, in sicer vsako prvo soboto vsake- ga meseca. Pričetkom septem- bra bosta gotova hangarja na Španskem in v Braziliji, nakar bo vozil zračni orjak med temi deželami vsaka dva tedna, do 28. oktobra.

Cena vožnjam je znižana za 20 procentov. Vožnja iz Fried- richshafna do Ria de Janeiro bo stala poslej, s hrano vred, 470 dolarjev, kar pač ni mno- go, ako se pomisli pri tem tudi na to, koliko bodo potniki pri- dobili na času. To razdaljo pre- leti zračni orjak v štirih dneh, dočim vozijo parniki tri tedne in več.

PROSLAVLJANJE UCENJA- KA EINSTEINA

Kakor znano, Hitlerjev režim izganja Žide ter jih vsestran- sko zatira, in tako je zaplenil tudi slavnemu nemškemu uče- njaku, Zidu Einsteinu, njegovo hranilno vlogo na banki, v zne- sku \$6.000. Zdaj pa je Špan- ska ponudila Einsteinu na mad- ridski univerzi častno docen- sko mesto, in vseučilišče v Pa- rizu je ponudilo Einsteinu sto- lico profesorja matematike in fizike.

Hitler bo torej lahko izpre- videl, da če izžene genialnega človeka iz Nemčije, s tem še ni rečeno, da ga bo s tem tudi do smrti izstradal.

"BLAGOSLOV" V RODEBINI BREZPOSELNEGA

V Oleanu, N. Y., so se v rod- bini Williamu H. McCannsa dne 15. aprila narodili trojčki, in si- cer vse tri deklice. McCann, ki je že dolgo brezposeln, ima že sedem otrok. . .

MORILKA HOČE IZVRŠITI SAMOMOR

Winnie Ruth Judd, brutalna morilka, ki je umorila svoji dve prijateljici, in razkosala njiju trupli ter ju potem v kovčegih poslala v Los Angeles, in ki je bila vsled tega obsojena v smrt na vešalih, se je hotela nedavno v ječi umoriti s tem, da je ho- tela pogoltniti rezilo varnostne britve ali "safety-razorja." To je opazila matrona, ki je vedno pri njej na straži, ki je pokli- cala pomoč, nakar so jo pričeli pazniki stiskati za grlo, da ni mogla pogoltniti rezila. Kon- čno je rezilo bruhnila iz ust, se zgrudila na tla ter pričela joka- ti, rekoč, da noče biti obešena, temveč da se hoče sama umori- ti. Njeno usmrčenje je bilo te dni preloženo na 28. aprila.

PEŠ IZ KITAJSKE V RIM

Dne 8. aprila je dospel peš v Rim Joseph Louis Wel, mlad katoliški profesor iz Kitajske. On je bil eden prvih romarjev, ki so dospeli v Rim k proslavi svetega leta.

Wel je odšel iz Singapore dne 16. aprila, 1931. Od tu se je napotil peš v Siam, Indijo, Per- zijo, Irak in Sirijo. Ko se je nahajal v Jeruzalemu, je slišal, da je proglašeno sveto leto, ki se bo pričelo 1. aprila, nakar je sklenil, da podaljša svojo pot do Rima, dasi je bil prvotno namenjen samo v Jeruzalem.

Tekom vsega potovanja je prekinil peš-hoje samo enkrat, in sicer, ko se je odpeljal s par- nikom iz Aten v Marseilles. — Vsega skupaj je prehodil mladi kitajski profesor 16 držav, v katerih govore narodi trideset različnih jezikov.

ZNAMENJE ČASOV

V Philadelphiji je Wallace F. Mitchell, brezposelni mehanik, "ukradel" groceristu Bernardu Beese-ju kvart mleka. Beese je pograbil revolver ter ubil brezposelnega delavca. Vdova brezposelnega mehanika je potem izjavila, da ne verjame, da bi njen mož ukradel mleko, ker ji je rekel, ko je odšel zdoma, da gre pobirat "čike" na cesto. . .

SREČA V NESRECI

V Hamiltonu, na Bermudi, je sedel v naslanjaču v svoji hi- ši William Leah. Ker pa mu je postalo dolgčas, je vstal ter stopil proti polici s knjigami, da si vzame knjigo. V trenot- ku, ko je vstal s stola, je uda- rila strela skozi dimnik ter po- polnoma razbila stol, na kate- rem je sedel.

IZ PAVLA SAVEL

Horace A. Mann, voditelj re- publikancev tekom Hooverjeve kampanje na jugu leta 1928, kateremu gre zasloga, da je or- ganiziral proti-katoliški element proti bivšemu guvernerju Smi- thu, je izstopil iz protestantske vere ter postal katoličan.

JEZIK IN ZNAČAJI

Iz Pariza se poroča, da je ne- ki francoski učenjak objavil razpravo, kako se po človeškem jeziku lahko določi značaj člove- ka. Po njegovem učenju pre- stavljajo: dolg jezik — iskrenost; širok jezik — ekspanzivnost; ozek jezik — koncentracijo; — dolg in širok — klepetavost; kratak in ozek — lažnivost. Učenjak trdi, da je do teh pravi- l prišel na podlagi dolgotraj- nega proučevanja človeških je- zikov in značajev.

RAZNO

V Parizu bodo sezidali 700 metrov visok zvonik, ki bo ve- ljal od 40 do 50 milijonov fran- kov.

V Budimpešti so izkopali na- nekem vrtu 5.000 let staro tro- lodo prej osem otrok. . .

Newburške novice

Gojzdič je že zelen, travnik je razcveten, ptičke pod nebom veselo pojo.

No, hvala Bogu, pomlad je tu. S pomladjo se začne svet obujati k novemu življenju. Narava zacvete, človek dobi novega življenja, še nas ta stare ogreva sonce, da bi človek pel, kakor petelin na gnoju.

Tudi tam doli v Washingtonu se je začelo gibati. Naš predsednik Roosevelt res poiskuje vse, da se čim prej oživi industrija in bo dela in jela za vse. Vsak pameten človek ga mora občudovati na njegovi delavnosti. Ni dvoma, da prihajajo boljši časi, četudi počasi, vendar prihajajo in ljudje imajo zopet lahko upanje, da si bodo služili sami kruh in ga ne bo treba prositi, kar v naši deželi sploh ne bi bilo potreba nikdar, ker ima kruha za vse v izobilju.

Toda, hvalnik vendar, saj nisem rekel, da bom pisal kako razpravo o ekonomskih zadevah v naši deželi. Rekel sem zgoraj da bom pisal newburške novice, ali ne? Torej novice.

Odkar sem pisal zadnjič je novega tu in tam kaj. Novo je to, da so dobili pri Albin Stoparju princezino Katarino Marjo. Mati te male pricestuje se je pisala poprej Tomažič in tako se sedaj veselita kar dve družini — Stoparjeva in Tomažičeva — naenkrat. John in Ivana Tekavčič sta bila pa botra.

Pri Frank Kocjančiču so tudi dobili nekaj takega. Joseph in Gertrude Češek sta prišla s tem naraščanjem v cerkev in sta povedala, da se imenuje Mildred. 13. julija bo imela god.

Pri Rudolfu Mišmaš, tam na Union Ave., so pa rekli: dandanes ženske kadijo in pijejo, zato mi hočemo nekaj moškega, stane vse enako pozneje. Včasih so se dekleta bolj po ceni preživljale. Danes pa ni razlike v tem. Mrs. Frances Perko in sin Louis sta rekla temu: "Amen, tako je." Prinesla sta tega človeka v cerkev in bil je krščen na lepo ime Bernard.

Pri Frank Novaku na 108. cesti so dobili Lilijoso Brigito, kateri sta botrovala Jos. in Ana Smrekar.

Sophie je ime mali Hrenovi deklici iz Prince Ave. Mike Fabijančič in soproga pa sta bila za pričo, da je krščena. Torej same deklice. Štiri deklice in le en deček. Ta proporcija je prevelika in zato ne vem, kaj bomo z vsemi temi dekleti. Če bo šlo tako naprej, bo enkrat Slovenska ženska Zveza prevelika in bati se je, da bomo moški izgubili nadvlado. Nekaj bo treba ukreniti glede tega. Bogy, če bi kak protest kaj pomagal tukaj. Kaj pravite, fnoški? Vsekakor pa čestitamo vsem družinam, pa naj bo deklica ali pa deček njih naraščaj.

Pa še nekaj drugega je novega. Oni dan sem videl, kako se je pripeljal John Turek, tisti iz Randall, O. z novim avtomobilom. Dva tedna pozneje nas je nenadoma obiskal naš major Miller en popoldan. Misli sem, da bo zopet kaka taka velika živina. Ko pa je avto ustavil pred šrajovo hišo, kjer je John pred dvema letoma odpeljal svojo nevesto, sem se šele pomiril in sem vedel, da mi ni treba stati zopet na abtaht. John Turk dela za Erie železnico in ima še vedno primerno službo. Congratulations, John.

Velikonoč smo zopet praznovali kot po navadi. Zgodaj zjutraj v nedeljo "Vstajenje" je privabilo toliko ljudi v cerkev, da niso mogli vsi notri. Nekdo mi je rekel: "Pripeljal sem prijatelja, da bi videl, kako praznujemo pri nas ta veliki praznik, pa nismo mogli v cerkev." Vse je bilo natlačeno že pol ure poprej. Prav iskreno zahvalo iz-

ražamo tem potom pevcem, društvom in vsem posameznikom. Še posebno zahvalo smolžni č. šolskim sestram, ki so oltarje in sanktuarij tako lepo okinčale. John Keglovič, naš mežnar, se je že cel teden poprej trudil, da je bilo vse omrito in očedeno. Kolekta za ta dan znaša \$719.17, kar je za te čase vrlo dobro. Pri velikonočni slovesnosti nam je pomagal tudi Rev. Dr. John Solar iz Washington Catholic University. Father Solar letos dokončuje svoje študije in bo v tem poletju enkrat napravil izpit za doktorat v philosophy of education. Želimo mu najboljšega uspeha pri tem. V nedeljo večer je odšel nazaj.

Obiskal pa nas je te dni tudi Rev. James Černe iz Sheboygan, Wis. Father Černe je vedno dobre volje, depresija gori ali doli. Hvala za obisk!

Četudi smo se morali radi izredno čudnih časov vdati toliko, da za enkrat tudi pri nas poročamo ob sobotah take, ki nimajo "krajnskih ohceti," katere trajajo po dva dni skupaj, sem zvedel, da bo pristna "kranjska ohcet," še celo v nedeljo večer. Ne vem, kdo se bo oženil; tudi ne vem kje bo poroka. Le to vem, da je ohcet v dvorani Narodnega Doma na 80. cesti. In pri tem bom menda ves svet skupaj. Zato sem rekel, da pojdem tudi jaz pogledat, dasi sem star in se mi ne ljubi več plesati. Hočem le videti, kaka je toliko hvalisana "kranjska ohcet." Če ne pridem za tovariša, bom že kako manjšo šaržo dobil toliko, da bom mogel pušlec pripeti s toliko pravico, kot kak hlapec, kadar je svatba pri hiši. Zavriškal bom tudi. Bom še danes napravil potrebne korake, da pridem v stiko z stric Jakom, ki se na tako muziko baje dobro razume. On me bo gotovo naučil, če mu obljudim primerno plačo. V nedeljo bom vtaknil krivec za klobuk, pa hajd na ohcet.

Ljudje, Novomeščani! Khm, khm. Pomlad je tu, kakor sem že zgoraj omenil. Torej na delo, da zopet na vseh krajih olepšamo svoje domove. Travco je treba zopet zasejati, drevesa posaditi. Vsako drevo, ki ga usadite, da vaši hiši sto dolarjev več veljave. Kdor ima drevesa pri hiši naj jih lepo goji. Varnuje naj jih mrčesa, malo pognoji nad koreninami, da bodo bolj lepo zeleneli. Vse hočemo imeti zeleno okoli naših hiš, le mi sami ne smemo preveč pozeleteti. Veliko se lahko izboljša okoli naših hiš z malimi, ali pa prav nobenimi denarnimi izdatki. Delati je potreba. Kopati in rahljati potem pa paziti, da ne bodo otroci — pa tudi ne ta veliki otroci — hodili vse križem po tratah in po lotih. Navadi se vsak, da bo hodil le tam, kjer je za hoditi — po hodnikih. Ni pravilno delati ceste ali steze preko sošedovega lota in čez njegovo travo. Skušajmo vsi, da bomo izboljšali svoje prostore, kolikor se največ sploh more. Tako bomo naš konc mesta spravili v red in lepo bo pogledati doli z mostu na našo vas. Le potem moramo pričakovati, da bo tudi mestna vlada šla nam na roke in popravila tisto podrtijo Union Ave. Torej vsi skupaj na delo za prenovljenje naših domov in lotov okoli domov. Stare plotove stran in živo mejo zasadi. Tega grmičevja dobite pri Stefančiču na Prince Ave. za mal denar in krasilo bo vaše prostore za leta in leta.

Licence za pivo

Državni nadzornik za permitence za pivo je doslej izdal 3.011 licence raznim osebam. Toda kdor dobi danes pivo je srečen, kajti prave 3.2 pive v Clevelandu razven par steklenic sploh ni.

PIVO ZA BELO HIŠO

Ob 12:01 v petek zjutraj po dnevu, ko je postalo pivo legalno, je poslala Abner Drury pivovarna v Washingtonu na posebnem traku nekaj zabojev piva predsedniku Rooseveltu. Promet je bil ustavljen, ko je drvel proti Beli hiši truk na katerem je bil napis: "Predsednik Roosevelt, prvo pivo je za vas!" Mnogi so bili na ulici je entuzijastično pozdravljala truk in njegovega voznika.

Dne 7. aprila zjutraj je priletelo v Washington letalo, na katerem je bilo par zabojev piva, katerega so poslali predsedniku pivovarji mesta Milwaukee. Na zabojih je bilo zapisano: "Živela prosperiteta! Prosit!" Tudi Atlas pivovarna v Chicagu je poslala predsedniku svoje prvo legalno pivo z letalom.

V New Yorku pa se je med tem nudila druga slika. Tega jutra je namreč v tem mestu neki drug veliki meščan prejel svoje pivo. Proti največjemu poslopu sveta, Empire State Building, kjer ima Smith svoje urade, se je pomikal počasi tečaj voz-parizar, katerega je vleko troje parov ogromnih, širokoplečnih konj, kakršni so nekdanje razvažali pivo. Na vozu se je nahajal zaboj piva. Ko je pripeljal vpraša s šestimi konji pred Empire poslopje, se je voz ustavil in na cesto je stopil iz poslopja Alfred Emanuel Smith, ki je, smejočega se obrazu, sprejel darilo v obliki Budweiser zabojja. Na vozu je bil napis, na katerem je bil napisan znani refren: Happy Days Are Here Again." Ko je Smith ugledal ta napis, se je široko zasmejal in rekel: "Današnji dan je za nas vse res srečen dan."

DRAMATSKE ŽENITBE

Znano dejstvo je, da samci nekaterih živalskih vrst pomore samice, katere se upirajo njihovega dvorjenju. To se pri dogodi mnogokrat med jeleni. V drugih slučajih pa je pri nekaterih vrstah živali samec tisti, ki plača svoje dvorjenje s svojim življenjem, kakor na primer troji pri čebelah.

Zanimiv slučaj so opazovali učenjaki pri neke vrste črčih ali poljskih murnih. Samico te vrste murnov so položili v malo škaflo, v katero so zatem deli še samca. Ko se je samec približal samici, ga je ona nemudoma napadla ter mu odgriznila glavo. Samec je izgubil glavo, toda ni izgubil svojega poguma ter je galantno nadaljeval s svojim dvorjenjem. In res: kmalu se je vršila "ženitev," toda takoj zatem ga je samica požrla.

V drugem slučaju so položili drugo samico v škaflo, v kateri sta se že nahajala samec in samica. Novodošla samica je takoj razdvojila dvojico, se zapraskala v svojo tekmovalko ter jo premagala. Prestrašeni samec se je stisnil v kot, odkoder je s grozo opazoval novodošlo samico, ki je žrla svojo umorjeno tekmovalko. Ko jo je požrla, pa je zmagovalka obrnila svojo pozornost na samca. Samica ga je kmalu spravila iz njegovega skrivališča, mu odgriznila glavo, nakar jo je oplodil, nato pa ga je pohrustala.

Naravoslovec Fabre poroča o neki murnovi samici, ki je na ta način umrla in požrla zaporedoma sedem samcev. Znano dejstvo je, da žr samice svoje samce tudi pri škorpionih in pajkih.

Ameriški vojaki bili aretirani od Japoncev

Tokio, 20. aprila. V bližini mesta Mačoačvank, Kitajska, sta bila aretirana dva ameriška vojaka od japonskih oblasti. Baje sta vojaka fotografirala gibanje japonskih vojaških čet. Amerškemu poslaniku se dose-daj še ni posrečilo izposlovati oprostitev obeh vojakov.

BELI MENIHI

POVEST IZ PRVE POLOVICE XII. STOLETJA

Spisal Ivan Zorec

I.

Bilo je v petek, na dan kresnega večera leta 1132.

Kjer danes medli mestece Višnja gora, ubogo in ponosno, je tačas težko živela vasica otožnih lesenih koč in z majhnimi okni strahoma napol gledala v trdni sivi grad nad seboj, napol pa se prisojno nagibala v dolino k polju, ki je z vsemi rokami držalo vasico in grad.

Grad je gledal na daleč. Videl je v vse doline in po vsem gričevju okoli sebe in pazil.

Po dolini, glej, je v zmernem diru prihajal jezdec in se oziral čez polje, ki ga ni bilo dosti in ki ni bilo kaj posebno rodovitno, kakor se je dalo soditi po zorečih strni.

Na njivi je zagledal dekle in ji pokimal:

"Sama si, o živka?"

"Bog vas sprejmi, oče Trlepov!"

"Kaj se ne bojiš hostnika? Na dan kresnega večera?"

"Nič ne. Kam pa vi?"

Pa jezdec ji je brez odgovora le pokimal, odpeketal dalje in se ozrl po soparnem nebu.

"Hm, še dež bi se utegnil napraviti," je zamrmral, z ostrogo zbol konja in se pogladil med koče.

"Kje je kdo?" je zavpil in skočil s spenjene živali.

Na pragu bližnje koče se je prikazala Stojana, žena Ljubimova.

"Bog te sprejmi, Trlep!" je pozdravila. "Kaj pa je tebe prišlo?"

Trlep, svoboden kmet in župan iz Gabra, dobrih štirideset let star moč v usnjatem brezovkavniku, irhastih hlačah dokomograt med jeleni. V drugih slučajih pa je pri nekaterih vrstah živali samec tisti, ki plača svoje dvorjenje s svojim življenjem, kakor na primer troji pri čebelah.

"Ali so grajski gospodje doma?" je hotel vedeti in ni počakal odgovora, marveč je dalje vprašal:

"Kje pa ti je mož? In kje so vsi drugi?"

"Ljubi pripravljaj kres za drevi, družinčad in sosede mu pomagajo."

"Tako ni nikjer nikogar, ki bi mi konja odrgnil in mu muhe otepal, dokler se ne vrnem z gradu?" je nejevoljno rohnal.

"No, bom pač jaz opravila to," se je Stojana ponudila; "kar priveži ga tja ob podstrešek, da bo v senci."

Iz druge koče je stopila Mala, žena Vitogorjeva, in se nasmešnila sitnemu Trlepu. Pa Trlep se je že udobrovoljil.

"Kje ti je sin?" jo je lepo vprašal.

"Hotimir?" se je Mala še slade nasmešnila. "Davi že pred soncem je gnil na pašo. Saj veš, da je dan kresnega večera; Vele, varuh pastirjev, bodi z njim!"

"Pa si mu naročila, naj si vso obleko obleče narobe, da bi videl čarovnice in jih lahko prepodil, če bi hotele pomoliti krave?"

"Saj ne bi moglo, ko pa sem vsem kravam, kozam in ovcam z jajčim rumenjkom namazala vime in sesci, preden so šle na pašo."

"Če tisto ni bilo prvo jajce letošnje jarčke, ne bo pomagalo prav nič," je Trlep malo zamišljal in se zasmejal. "Rajši povej, ali drevi kaj smukneš na Kum — saj je vsem večam na metli prijezditi tja, kajne?"

"Le glej, da boš še pred mrankom doma, sicer boš ti nocoj na Kumu!" se je Mala nejevoljno obrnila.

Tudi Trlep se je počasi obrnil in nameril po strmi poti na grad.

"Le kaj ti ima z grajskimi?" je Stojana dejala Mali, ko sta gledali za visokim možem, ki je kobalil v strm.

"Bržkone se spet kaj bode z njimi, ker mu ne prodado nekih njiv, ki njegov svet držijo preveč na dvoje. Kadar je takole besedičen, pravijo, da ga kuha prav posebna togota."

"Kaj se mu mara, da tudi grajskim sme katero zabroditi?"

"Prav res, sam peklens ga je, nič se jih ne boji, pravijo."

"Kaj bi se jih bal, saj je svobodnjak! Na jesen jim vrže ti sto malo davščine pa ga do leta grdo še pogledati ne smejo, ni kar da bi ga kako strahovali; in vinski je krušen je, močan in spoštovan, da bi vsi Gabrovci šli za njim, če bi jih poklical."

"Grajski najbrž vedo, kakovi vihravci so v Gabru in tam ob Temenici; zato se rajši potuhnijo pred Trlepom."

Trlep je sopihal navkreber, se oddihoval in robantil: "Visoko sedijo ti petelini, zvezd pa ne bodo zobali!"

Na gradu so v tesni in nerodni sobi za mizo sedeli trije bratje gospodarji in pili že vse dopoldne. Bili so še mladi, komaj trideset do pet in trideset let stari.

"Kaj menita, brata, ali bi ga kljunili še en korec, ali bi se že posladkali z medico, da bi vse imelo lepo dober tek?" je najstarejši brat Majnhalm s prstanom pečatnikom, ki ga je imel na kazalcu desne roke, potrkal ob prazni vinski vrč.

"Vino se je močno prileglo na jelenjo pečenko in dosti ga je bilo — čast Bogu, Očetu nebeskemu!" je drugi brat Henrik pokimal in zehnil. "Malo počitka bi pa tudi potrebovali, če je res, da se ob Krki bližajo tovarniki."

"Torej vrč medice!" je Majnhalm plosnil z rokami.

Cez prag je vstopil star služabnik.

"Medice!" je Majnhalm ukazal in nestrpno mignil, da je služabnik popal vrč in urno zgnil. "Tovarniki niso več daleč," je Majnhalm potrdil. "Zlebor jih je spazil. Zdaj počivajo ob Krki. V največji vročini se menda ne bodo dvignili."

"Pijmo torej za moč in pogum!" se je Henrik jezic valil.

"Da, trdo jih bo treba prijeti. Dosti jih je, oborožene ljudi imajo s seboj. V Stehanu se jim bomo zapraskali pod noge."

"O da bi vaju mora tlačila!" se je oglašil tudi najmlajši brat Ditrik. "Kaj ne veda, da se na Kravjeku mudi Urh Ljubljanski?"

"Ki je brat koroškega vojvode in njegov namestnik v Kranjski grofiji in Slovenski in Savinjski krajini — seveda, komu ni to znano?" sta se brata smejala.

"In ki je zelo strog gospod in hudo zatira cestni rop, da bi varoval tovarnike in trgovce," je Ditrik pribelil svojo.

"Naj!" je Henrik udaril ob mizo. "To je naša stara cestna pravda in bo naša!"

Ditrik je zmajeval z glavo in se smehljaj.

"Tako praviš ti," je potlej očitaj, "koroški vojvoda, ki nas že devet let črti in povsod odrija, pa bo vesel popal priko in nas ponižal in osramotil pred vso gospodo!"

"Je stara pravda, je!" je Henrik dalje kričal. "Kje neki bi si plemič preskušal mišice in meč, če še na cesto ne bi smel več?"

"Da, tako govori plemič prave korenine!" je Majnhalm hvalil Henrika. "Ti, Ditrik, pa ne bodi vendar tak trdin in ne goni zmerom tako praznih."

"Plemič sem, kakor vidva, grof stare rodovine, za čast našega imena mi je!" se je Ditrik otepal.

"O, že vem, kako je s teboj, bratec!" je Henrik vpil s pijanem glasom.

Služabnik je prinesel medice. Ko je odšel, je Henrik težko razkladal Majnhalmu: "Ditrik se mušil okoli gospodične Marjete,

prelepe grofične na Šumbregu." "Saj že vem," je Majnhalm prikimal.

"Edina hči je in oče grof Majnhart bi ga maral za zeta, če bi se pobiljšal in spokoril."

"Tiho!" je Ditrik planil pokonci. "Pijan si, nobene besede danes o njej!"

"Pijan sem, res je in neres," je Henrik jecal. "Vendar naj rečem samo še to, da je prav lepa in dobra kakor staro vino in da ji je lice belo ko angelska kreljut — o, tudi jaz bi postal spokornik, če bi me tak angel ljubil."

Ditrik je pomirjen sedel in porami potrepljal pijanega brata. "No, no, ne zameri mi kaj!" je dejal.

Henrik si je z rokami pokril obraz in zaihtel s pobešeno glavico.

"Jaz pa sem siromak, vsaka se me boji, nobena me ne mara," je v vinskosti pohteval. "In — star — sem že — čez trideset let..."

"O, da bi te tri sto malikov — kaj se mi cmeriš kakor tlačanka doli v vasi!" ga je Majnhalm stresnil.

Sramotna primera s tlačanko je Henrika ugriznila; dvignil je glavo in segel po medici.

"Mar rajši povej, katero bi rad," je Majnhalm dalje silil iz vinskosti. "Že jutri zberemo vojvsko, razderemo grad trmoglave device in jo po sili privedemo semkaj, pa boš videl, ali te bo ljubila ali ne! Mora te ljubiti, mora!"

"Kaj pa lepi grad Turjak, o Majnhalm, ali ne stoji še, kralj?" se je Ditrik nasmešnil. Majnhalm je blede, molčal in gledal v tla.

(Dalje prihodnjič)

DNEVNE VESTI

Mussolini je velik prijatelj Avstrije

Dunaj, 20. aprila. Iz Rima se je vrnil avstrijski kancler Dolfuss, ki je imel v Rimu z Mussolinijem političen sestanek. Po povratku na Dunaj je izjavil, da vlada med Avstrijo in Mussolinijem najboljši sporazum in bo Avstrija od tega prijateljstva imela velik dobiček.

100 oseb ranjenih pri pogonu na Žide

Černovice, Romunska, 20. aprila. Nad sto oseb je bilo ranjenih v tem mestu, ko je tropa 250 romunskih fašistov planila nad židovski oddelke mesta in začela s pogonom židov. Mnogo židovskih trgovin je bilo uničenih.

Misijonar med gobavci se nalezl bolezni

New York, 21. aprila. Iz Havajskega otočja prihaja poročilo, da se je francoski misijonar Rev. Peter Orgenal, ki je več let deloval in stregel gobavim na otoku Molokai, se sam nalezl te bolezni, vendar nadaljuje s svojim misijonskim delom.

Roosevelt izvoljen za cerkvenega moža

Hyde Park, N. Y., 20. aprila. Predsednik Roosevelt je bil izvoljen za starejšo cerkvenih mož St. James episkopalne cerkve v tem mestu. Že Rooseveltov stari oče je bil cerkveni odbor-nik iste cerkve.

MALI OGLASI

Sestra želi

zvedeti za brata Ivana Benčič, doma iz Gornjih Vrem. Notranjski, sedaj Cave Auremiano Superiore Trieste, Italia. Če bi kdo vedel za njegov naslov je lepo prošni, da ga sporoči sestri na 6110 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

A. MALNAR
GENERAL CEMENT WORK
1119 Addison Rd.
ENDICOTT 4371

Farma naprodaj

Sedaj imate čas, da dobite skoro zastoj farmo 32 akrov; konje, krave, kokoši, vse orodje in traktor, vse v dobrem stanju. Hiša ima 6 sob in furnes. Cena je samo \$2,500, takoj \$1,000. Več poizveste pri Andrew Ružik, 6704 St. Clair Ave.

Stanovanje

se odda v najem. Hiša sama za sebe, šest sob, elektrika klet. Oglasijo naj se samo plačniki. Najemnina samo \$14.00 na mesec. Pozve se na 6414 St. Clair Ave. (Apr. 22. 25. 27.)

Farma naprodaj

Proda se farma, obsegajoča 43 akrov. Vse obdelano. 10 akrov vinograda, 6 akrov gozda, hiša sedem sob, voda, elektrika, blizu cerkve in šole. Vsa oprema. Vprašajte pri Mary K. Campbell, Box 275, Unionville, Ohio. (96)

Dvojno stanovanje

vsako po pet sob; se odda v najem po jako nizki ceni. Lepa okolica. Vprašajte na 705 E. 156th St. Tel. GLENNVILLE 3620. (Apr. 22. 25. 26.)

Oprema za pivnico

Najfinejšo opremo za pivo do-bite lahko direktno iz tovarne, refrigeratorje za pivo, ledenice, mize, stole, peči in vsa oprema za restavrant. Oglasite se ali pokličite vašega rojaka.

Jerry Bohine

zastopnik tovarne
6614 Bliss Ave.
Tel. ENDICOTT 4613
Tel. KENMORE 1282.
(Apr. 22. 26. 28.)

SELITEV TRGOVINE

Spodaj podpisani nazznanjam, da sem preselil svojo trgovino z groceri-jo in candy prodajalno iz 1143 E. 66th St. v nove prostore na

1264 E. 61st St.

Obenem se zahvaljujem sedanjim odjemalcem na 66. cesti in Bliss Ave. Priporočam se še za nadaljno naklonjenost tako starim kot novim odjemalcem.

LOUIS ORAZEM

1264 E. 61st St.
Grocerija in slaščičarna.

Če hočete

takoj prodati hišo od 5 do 10 sob v Collinwoodu ali Notting-hamu, se oglasite na 577 E. 140 ceta. Istotam so napradaj tudi razstavne omare in druga oprema za trgovino. (Ajr.19,22.)

Pozor!

Se vljudno priporočam za cinder in za dobro vrtno zemljo. Priporočam se tudi za selitev in vsakovrstno razvažanje. Nizke cene.

Jacob Štrekal

21274 Arbor Ave.
KENmore 2084-R
(Apr.20.22.26.29.)

Stanovanje

se da v najem, na novo papirane sobe, na jako prometnem kraju. Jako nizka najemnina. Vprašajte na 388 E. 161st St. (Apr. 22. 26. 29.)

WILLIAM HARRISON AINSWORTH:

JACK SHEPPARD

Originalni prevod za "Ameriško Domovino"

Okoli treh zjutraj, ko se je skozi zamrežena okna pričel svitati prvi soj jutranje zore, so zaropotali zapahi in ključi v ključavnicah zunanjih vrat, kar je bilo znamenje, da je zopet nekdo prišel. Kdorkoli je bil, je moral priti v zvezi z mizarjem, kajti kmalu zatem se je pojavil jetničar Sharples ter izjavil jetnikoma, da sta prosta. Wood si tega ni dal dvakrat reči, temveč je takoj odhitel, trdno odločen, da čim dobi pomoč, a poišče Jonatana Wilda, Mrs. Sheppard pa se je napotila, gnana od zlih slutenj in materinskih skrbi, v Livarno.

STIRINAJSTO POGLAVJE
Jack Sheppard v družbi obešenjakov

Mrs. Sheppard je kmalu dospela v Livarno, kajti skrb za sinom ji je pospešila korake. Tam kaj je izvedela, da je prišel nekdo tri ure pred njo Blueskin z nekim mladeničem, po čigar opisu ji je bilo jasno, da mora biti ta mladeč njen sin, ter da sta šla v krčmo, imenovano Cross Shovels. To je bilo ubogi vdovi dolž. Zdaj je čutila, da je v bližini svojega sina in goreče je zaprosila Boga, da bi se ji posrečilo rešiti Jacka. Ker si je bil četihi prostor dobro znan se iz za dni njenega bivanja tam, je vstopila, toda ne v glavno sobo, ki je bila polna gostov, moških in žensk, temveč skozi stranska vrata v manjšo sobo, kjer si je varovala kozarec piva, da je mogla pod to pretezo ostati tam. Gostje so bili preveč sami s seboj zaposleni, da bi se kdoli brigal zanjo, zato je ona izrabila to priliko, odgrnila nekoliko zavesno pri steklenih vratih manjše sobe ter pogledala v večjo pivnico. V pivnici je zapazila vdova Baptista Kettlebyja, Mojstra Livarne ali "governerja," kakor so ga tudi nazivali lopovi, ki je stal na stolu ter imel nekak govor, katerega je morala Mrs. Sheppard nehote poslušati.

"Gospodje iz Livarne," je rekel orator na stolu, "ko sem bil prvokrat pozvan v ta važni urad, kar je bilo nekako pred petdesetimi leti, so obstojali preko vode trije prostori ali zavetišča, kamor so se lahko zatekali zatirani in stiskani dolžniki pred svojimi upniki."

"Da, tako je!" se je oglasilo nekaj glasov.

"In naneslo je, gospodje," je nadaljeval Mojster Livarne, "da so se ob neki priliki sestali prav po naključju v Cross Shovels nadvojvoda Alzaški, suveren iz Savoje in satrap iz Salisburškega dvora. In lahko ste prepričani, da smo imeli imenitno noč, kajti taki monarhi ne pridejo vsak dan skupaj. Nu, ko smo tako kadili tobak in pili punč, se alzaški vojvoda obrne k meni in pravi: 'Vi, gospodje iz Livarne, ste pa res od hudiča! Vidim, da imate tukaj pravcato državo v državi!' Torej vidite, gospodje, da je celo kraljevski princ dal nekaj na nas! Zato vam ponovno pravim: Skrbite zase, gospodje, in vaš governor bo skrbel za vas. Preden pa sedem spet na svoje mesto, imam napiti in izgovoriti zdravico, o kateri vem, da bo entuzijastično sprejeta. Pijem na zdravje tujca, — Mr. Jack Shepparda. Njegov oče je bil moj stari znanec in prijatelj, zato sem tem srečnejši, ko vidim, da hodi njegov sin po njegovih stopinjah. Ta mladi gentleman ne bi mogel biti v boljših rokah kakor v teh, v katere je prišel. Gospodje, torej na zdravje Mr. Jacka Shepparda in na njegove bodoče uspehe!"

Babstistova zdravica je bila

sprejeta s splošnim navdušenjem in aplavzom. Mrs. Sheppard si je zdaj ogledala lepo družino v sobani, končno pa ji je pogled obtičal pri neki skupini, ki je bila glasnejša in razposajenejša od drugih, in pri kateri je bil glavni junak njen sin Jack. Uboga mati je komaj zadržala krik groze, ko je uzrla svojega sina v taki družbi. In res, pogled nanj je bil takšen, da je moralo revni pokati srce. Za mizo je sedel Jack, ki je bil v zadnjem stadiju pijanosti; ovratnik je imel odpet, obleko v neredu, med zobmi je držal pipo, pred njim na mizi pa je stala velika, napol izpraznjena čaša punča. Tamkaj je torej sedel, pijan ko žival, med dvema ženskama, katerih ena mu je ovila roko okoli vratu, dočim je druga slonela na njem in mu šepetala v uho sladke neumnosti.

Obe ti dve ženski sta imeli osebno privlačnost. Mlajša izmed obeh, ki je sedela poleg Jacka in o kateri se je zdelo, da je monopolizirala njegovo pozornost, ni mogla biti starejša od sedemnajstih let, dasi je imela njena osebnost zrelost ženske, ki šteje dvajset let. Imela je delikaten, ovalni obraz; modre, smehljajoče se oči, dve vrsti bleščeče belih zob kakor dvoje nizov svetlih biserov, in krasno polt, katero je še povzdigovala gloriojola bujnih, rdečih las; bel, labodji vrat in prekrasne rame, ki so bile morda nekoliko preveč razgaljene. Ime tega dekleta je bilo Edgeworth Bess. Ker njena fascinirajoča osebnost ni bila brez vpliva v bodočem življenju Jacka Shepparda, zato smo jo tako natančno opisali. Druga "bona roba," ki je sedela pri Jacku, znana med temi obešenjaki kot Mrs. Poll Maggot, pa je bila krasotica v vse večjih proporcijah, — takorekoč perfektna Amazonka. Dasi je bila skoraj šest čevljev visoka in temu primerno tudi proporcijonirana, je bila vendar vzor simetrije in je imela oblike Medicejske Venere. Na glavi je imela moški klobuk, ki ji je stal koketno postrani ter je popolnoma harmoniral z njeno moškostjo. Na praznem zaboji, ki mu je služil za sedež in natančno nasproti Jacka Shepparda, ki se je tako naglo prilagodil razmeram in ozračju Livarne, je sedel Blueskin, neprestano bodreč ženski, naj natakata Jacku kozarec, kadarkoli se mu bo hotelo piti. Toda zdaj je dosegel vse, po čemer je hrepenel, zato je vzel steklenico iz Jackovega dosega ter si začel sam nalivati iz nje, prepustec Jacka negi obeh žensk.

Vsa družba v sobani je sestojala iz obešenjakov in oseb, ki so bile familijarne v vseh kločinah in katerim ni bilo v tem rokodelstvu ničesar več novega. Pa nikaner ne mislite, da je bil Jack edini odstavljenec v dvorani! Nedaleč od njega je bila skupina mladih fantov, pravzaprav še mlečnjakov, ki so kockali, zraven pa preklinjali, da se jim ni bilo treba sramovati starejših. Poleg teh nadebudnih fantičev je sedel neki "prejemnik," ki je pravkar barantal z dvema žepnima tatovoma za dvoje ur in za srebrno tobačnico za njuhanje. Poleg teh je bila ganga vlomilcev, ki je med glasnim smehom obravnavala svoje dogodivščine in svoje uspehe. Pri mizi tik vlomilcev sta sedela dva galantno izgledajoča gentlemana, z nakodranima lasuljama in v jahalni obleki, po vsej priliki pripravljena na pot; pred njima na mizi je bila pečena koš in steklenica vina.

Ko je nesrečna Mrs. Sheppard torej videla svojega sina v družbi teh obešenjakov, se ni mogla več premagovati, temveč je stopila v pivnico ter ga pozvala, naj gre z njo.

"Hoj, kdo pa je?" je vzkliknil Jack ter pijano pogledal okoli sebe, da bi videl, kdo govori. "Kdo pa je to?"

"Tvoja mati," je odvrnila. "Takoj pojdi domov!"

"Mati, kakšna mati? . . ." je zagodrnjal Jack. "Bess, kdo je to?"

"Kako naj jaz vem?" je odvrnila Edgeworth Bess. "Toda, če je tvoja mati, jo pošlji po njenih potih!"

"Tako bom tudi storil, pri moji duši!" je rekel Jack. "Veseli me, da vas vidim v Livarni, Mrs. Sheppard!" se je zagrohotal Blueskin, ki je pričrkoval, da se bo zdaj pričel špas. "Pojdite sem in prisedite!"

"Izpijte ta-le kozareček brinjevala!" je ponujala Maggot, držča v roki šilce. "Saj, kakor sem slišala, je bila to vaša najljubša pijača."

"Jack, moj otrok," je zataranala Mrs. Sheppard, "tak pojdi z menoj!"

"Z vami? Ne jaz! Nak, jaz že ne! Mi je preveč ugodno tukaj! Spravite se odtod!"

"Jack!" je ponovila nesrečna mati.

"Mr. Sheppard, če smem prositi, ne pa Jack!" jo je prekinil sin. "Nikomur ne dovolim, da bi me nazival Jack. Kaj neda Bess?"

"Tako je, dragi! Nihče te ne sme nazivati Jack; to smem samo jaz."

"In jaz," se je oglasila Mrs. Maggot, Amazonka. "Moj mladi fant ima mene prav tako rad, kakor tebe, Bess. Kajne, Jack, ljubček moj?"

"Nu, tako rad kakor Bess te nimam, Poll, vendar za Bess ljubim najbolj tebe, obe skupaj pa imam rajši kakor njo," je dejal, vzel pipo iz ust ter pokazal na mater.

"Moj Bog, usmili se me!" je zataranala nesrečna mati.

"Bravo!" je vzkliknil Blueskin. "Tom Sheppard, tvoj oče, ni nikoli bolje povedal kakor si ti zdaj! Ho, ho!"

"Jack," je vzkliknila Mrs. Sheppard in zakrčila z rokami, "srce mi poka!"

"Ah, kaj bi tisto!" je rekel Jack. "Ženskam ne počti tako hitro srce. Ali ni tako, Bess?"

"Seveda ne," je potrdila mladenka, "posebno ne zaradi njihovih sinov."

"Nesramnica!" je kriknila Mrs. Sheppard trpko.

"Čujte," je rekla Bess, "zdaj ne bom nič več tega prenašala, madame! Kako se podstopite, nazivati me nesramnico?" je rekla, stopila proti Mrs. Sheppard ter jo pričela izzivalno motriti od vrha do tal.

"Da, kaj pa mislite reči s tem, madame," je zajecjal Jack ter odkolovratil za deklinco.

"Pojdi z mano, dragec, pojdi

z mano!" je zaplakala mati ter ga prijala za roko, da bi ga odvedla s seboj.

"Nikamor ne bo šel!" je vzkliknila Edgeworth Bess ter ga prijala za drugo roko. "Poll, pomagaj mi!"

Tako pozvana, je Mrs. Maggot vstala ter ponudila tovarišici svojo pomoč, nakar je bil Jack varen med njima. Toda še ne zadovoljna s tem dokazom svoje moči, ga je Amazonka dvignila kvišku ter si ga posadila na rame, v največje veselje družbe in v žalost njegove matere.

"Nu, zdaj naj pride oni, ki si ga upa vzeti dol!" je zagrozila.

"Ne, nihče si ne upa in nihče me ne bo vzel!" je potrdil Jack s svoje vzvišene pozicije. "Poslej sem sam svoj gospod in bom delal to, kar se bo meni ljubilo! Postal bom vlomilec, kakor je bil moj oče, in najprej bom oplenil starega Wooda — saj vem, kje ima denar — katerega bom dal tebi, Poll — in . . ."

Jack bi bil še dalje govoril, toda v tem trenutku je izgubil ravnotežje ter telebil na tla, in ko so ga vzdignili, je bil od pijanosti popolnoma nezavesten. V takem stanju so ga položili na klop, kjer naj prespi svojo pijanost, dočim je bila njegova nesrečna mati, kljub vsem protestom, ker je hotela ostati pri sinu, na Blueskinov ukaz izgnana iz Livarne.

PETNAJSTO POGLAVJE
Tatvina v Willesden cerkvi

Uboga vdova je ves naslednji dan in vso noč kolovratila okoli Livarne, toda vsled izrednega ukaza Mojstra, ji niso dovolili vstopa. O svojem sinu ni mogla izvedeti ničesar, izvedela pa je, kar ji je povzročilo nove skrbi, da je prišel oJnatat Wild skrivaj v krčmo h Cross Shovels.

Že je hotela iti k Mr. Woodu ter ga prositi za njegov nasvet in pomoč, toda, ker se je spomnila, kako je bila tam sprejeta, je opustila to svojo namero ter se je žalostnega srca napotila proti domu. Bila je dolga pot, katero je podvzela in bila bi ji dovoli, če bi se zdravo počutila, toda slabotna in žalostna, kakršna je bila, je ni mogla zmagati. Jutranja zarja jo je našla opotekajočo se po cesti proti Harrowu; da bi kolikor mogoče skrajšala pot, je zavila po bližini na desno preko travnikov.

Ko je prehodila več senožeti in travnikov, je končno dospela do vrha nekega griča. Tukaj so jo moči popolnoma zapustile in morala si je poiskati prostor za odpočitek. Videč nedaleč kopico sena, se je nemudoma napotila proti njej ter se na smrt utrujena zleknila v seno, kjer je zaspala globok in osvežujoč sen.

Ko se je zbudila, je stalo sonce na nebu. Bil je krasen, jasean dan, ki se ga je celo njeno žalostno srce nekoliko razveselilo. Vse naokoli nje je kraljevala nedeljska tišina.

Kakšno silno nasprotje med to pokrajino in krajem, katere-

ga je nedavno zapustila! Vse naokoli nje so ležale pisane senožeti in zeleni travniki; tik pod njo leži Willesden, najlepša in najprijaznejša vasica v okolici metropole, s svojimi prijaznimi hišicami in staro cerkvijo, katere sivi zvonik gleda iznad zelenega drevja.

Proti temu kraju je Mrs. Sheppard zdaj usmerila svoje korake. Kmalu je dospela do hišice, v kateri je stanovala — do prijazne hišice kraj vasi. Ko je stopila v hišo, je opazila, da se je njena ura na steni ustavila, in sicer natančno ob času, ko je odšla iz Livarne. In ni imela srca, da bi jo zopet navila!

Ko se je nekoliko okrepčala, se umila in se preoblekla, se je začela Mrs. Sheppard pripravljati za odhod v cerkev. Zdaj se je že toliko zbrala in si opomogla od zadnjih udarcev krute usode, da je mogla mirno in prijazno pozdravljati in odzdravljati vaščanom, ki jih je srečavala ali dohajala na poti v cerkev.

Vsaka stara cerkev je krasna, toda cerkev v Willesdenu je bila posebno lepa. V cerkvi ni bilo klopi, razen ene ali dveh, in v cerkev so zahajali skoro sami vaščani; le tu pa tam je začel v cerkev tudi kak Londončan, ki ga je pot zanesla mimo. Vdova je sedla v klop daleč od oltarja in v bližini vrat, kjer se je zatopila v pobožno molitev.

Komaj se je dobro začela božja služba, ko je vdova opazila vstopiti v cerkev neko osebo, ki

se je postavila v bližino nje ter si na razne načine prizadevala, izzvati njeno pozornost. To osebo, ki ni bila nobena druga kakor Mr. Kneebone, ki je dobro poznala, ker je bila več kot enkrat primorana, odbiti njegove ljubezenske ponudbe. Toda čakalo jo je še mnogo večje preseenečenje.

Baš ko je duhovnik stopil k oltarju, je opazila vdova nekega fanta, ki se je hitro in tiho prikradel v cerkev ter obstal za Mr. Kneebonejem, ki je v cerkvi stal, mesto da bi sedel, ker je hotel zbranim kazati svojo stasito in crjaško postavo. Komaj je vdova pogledala dečka, ki je obstal za Mr. Kneebonejem, ko je videla, da je njen sin Jack. Še bolj pa se je prestrašila, ko je takoj zatem uzrla, slonečega za stebrom, v bližini Kneeboneja in Jacka, Jonatana Wilda. Ko se je ozrla v tisto smer, je ovaduh ta-

tov uprl vanjo svoje oči, svoje krvoločne oči, kojih pogled je zledenel vdovi kri v žilah!

Ko je izkušala izbeigniti njegovemu pogledu, ji je šinila v glavo strašna misel: Čemu je Jonatan Wild tukaj? Kako to, da se je ta malopridnež upal prestopiti prag tega svetišča? Na to vprašanje si ni mogla odgovoriti, toda na njeno dušo je legel težak sum. Medtem se je božja služba nadaljevala, in baš, ko je duhovnik rekel 'Ne kradi!', je zagledala vdova svojega sina natanovih oči, v katerih je čitala: "Tvoj sin je pravkar izvršil tatvino, in sicer tukaj, na tem svetem kraju, in zdaj je moj, moj za vedno!"

Uboga žena je kriknila in se onesvestila.

(Dalje prihodnjič.)

HRVATSKI NARODNI DOM

predstavlja

'The Balkan Mountain Men, N.B.C. Radio Stars'

VELIKEM KONCERTU

V NEDELJO 23. APRILA

ob treh popoldne

V SLOVENSKEM AVDITORIJU,
6417 St. Clair Ave.

Vsaka slovenska in hrvatska družina v Clevelandu bi morala priti na ta koncert v nedeljo. Balkan Mountain Men so nam poznani radi njih krasnega petja in godbe. Pričakuje se, da bo navzočih preko 1.200 ljudi. Kupite si tikete vnaprej. Vse vstopnice so rezervirane in dobite jih lahko na sledečih prostorih: Mihaljevich Bros., 6201 St. Clair Ave.; Mrs. Kushlan v SND; v Hrvatskem narodnem domu, 6314 St. Clair Ave.; Hrvatska knjižarna, 67th St. in St. Clair Ave., in pri Joe Zelezniak, popraviljalnica čevljev na 63. cesti in St. Clair Ave.. Vstopnice so po 50 centov, 75 centov in \$1.00.

Za ples zvečer bodo igrali Balkan Mountain Men

Leopold Kushlan

SLOVENSKI
ODVETNIK6411 St. Clair Ave.
Soba št. 7

Tel. Henderson 5195

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Globoko potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je dne 3. aprila po pordnevni bolezni preminul naš ljubljani soprog in dragi oče g.

PAUL SCHNELLER

v starosti 62 let.

V prvi vrsti se lepo zahvaljujemo vsem darovalcem vencev, kakor tudi onim, ki so darovali za sv. maše zadušnice. Hvala vsem za izraženo sožalje, bodisi ustmenim, pismenim ali brzojavnim potom. Lepa hvala vsem onim, ki so prišli pokojnika kropit, ko je ležal na mrtvaškem odru, dalje hvala onim, ki so našega nepozabnega pokojnika spremili do groba in dali svoje avtomobile pri sprevodu na razpolago. Iskrena hvala Rev. B. J. Ponikvarju za izvršene pogrebne obrede in žalni govor ob krsti pokojnika. Lepa hvala Mr. Ivan Kormanu za orgljanje med svetlo mašo in ganljive žalostinke; tako tudi lepa hvala kvartetu "Zarje" za zapete žalostinke v hiši žalosti; hvala pogrebniemu zavodu Frank Zakrajšek za oskrbo pogreba. Iskrena hvala cenjeni družini P. D. Spehar, ker so prišli iz Detroita, Mich., na pogreb.

Naj se nam blagohotno oprostijo, ker posameznih imen darovalcev vencev in onih, ki so naročili sv. maše zadušnice ne navajamo tukaj. Naj bo vsakemu posebej izrečena naša ponovna lepa hvala.

Pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin. Naj v miru počiva.

Oj težka pot, oj tužna pot,
ko od srca srce se loči,
Mi spremljamo Te žalujoči,
saj Ti na veke greš od nas.
Ne bo Te več nazaj med nas,
Oj solzna pot, oj tužna pot.

Ti v kraje romaš nam neznane,
odkoder več vrnitve ni!
Slovo nam bridke sekla rane,
solze rosijo nam oči.
Oj z Bogom, žena in otroci,
Raj živaj zdaj nad zvezdami!

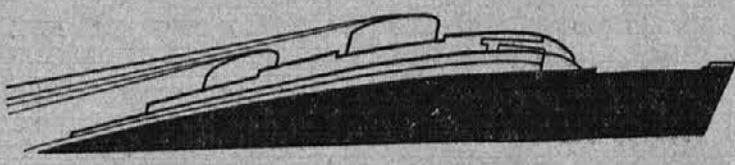
Žalujoči ostali:

Anna Schneller, soproga.

Paul J., Fred, John, sinovi; Agnes, poročena Guest, Genevieve, Margaret, hčere.
Cleveland, O., 22. aprila 1933.

7 Dni do
JUGOSLAVIJE

Z NAJHITREJSIMI PARNIKI NA SVETU

BREMEN-EUROPA

POSEBNI VLAK ob parniku v Bremerhavenu jamči najbolj udobno potovanje v LJUBLJANO. Izborne železniške zveze tudi iz Cherbourga.

NAJHITREJŠA POT DO STARE DOMOVINE

Za podrobnosti vprašajte kateregakoli lokalnega agenta ali

NORTH GERMAN LLOYD

1119 Euclid Ave., Cleveland, Ohio